Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 217. — ŠTEV. 217. NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 15, 1915. — SREDA, 15. SEPTEMBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

MANJŠI SPOPADI NA VZHODNEM BOJIŠČU. DARDANELE SE NE BODO MOGLE VZDRŽATI.

RUSI SO VJELI ZADNJE DNI PREKO 4000 VOJAKOV IN ZAPLENILI VELIKO VOJNEGA MATERIJALA. — V ATENAH SO ARETIRALI DVA FRANCOSKA ŽURNALISTA, KER STA PRODAJALA BRZOJAVKE RUSKI VLADI. — RUMUNSKA NI PRIPRAVLJENA NA VOJNO. — SRBI IN AVSTRIJCI. — ŽALOSTNA USODA RUSKIH BEGUNCEV. — TURKI DOBRO POSTOPAJO Z JETNIKI. — RUSKI CAR JE BRZOJAVIL ANGLEŠKEMU KRALJU.

Položaj na vzhodnem bojišču.

Berlin, Nemčija, 14. septembra. Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

Armada generala Hindenburga prodira na fronti med Dvino in Vilijo. V dveh dneh je vjela 2500 ruskih vojakov in zaplenila 13 strojnih pušk.

Južno od Olite prav dobro napredujemo.

Pri reki Njemen še vedno zasledujemo sovražnika. Čete bavarskega princa Leopolda zasledujejo sovražnika proti Šečari.

Na južnem bojišču se ni ničesar posebnega pripetilo.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 14. septembra. Danes je bilo tukaj sledeče uradno razglašeno:

V vzhodnem delu Galicije je položaj neizpremenjen.

V torek zjutraj je navalil sovražnik na našo fronto ob reki Strij, pa smo ga s težkimi izgubami pognali v beg.

V Voliniji so dobili Rusi nekaj ojačenj in nas na več mestih napadli. V bližini Dubna so se začeli Rusi umikati.

Petrograjsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 14. sept. — Ruski veliki generalni štab poroča: —

Pri vasi Podrobec smo odbili vse sovražniške napade. Sovražnik prodira proti Kossovu, pa ne bo veliko opravil, ker smo že poslali v ono smer zadostno množino vojaštva. Pri Mostih in Črnici se vrše silno vroči boji.

V Galiciji zasledujemo umikajočega se sovražnika zapadno od Sereta. Zadnje dni smo vjeli v tem okrožju kakih 140 častnikov in 7500 vojakov. Poleg tega smo tudi zapletenih veliko vojnega materijala.

Od 30. avgusta do 12. septembra smo vjeli več kot 40,000 Avstrijcev in Nemcev.

Položaj na Galipolisu.

Berlin, Nemčija, 14. septembra. V bojih pri Dardanelah se posebno odlikuje turška artilerija. — Turki so lahko ponosni na svoje moderne topove, ker če bi teh ne imeli, bi bil Carigrad že zdavnaj v zavezniških rokah. Poročilo, ki ga je izdal turški generalni štab se glasi:

Na fronti pri Anaforti je obstreljevala naša artilerija sovražni tabor in povzročila veliko škodo.

Pri Sed-il-Bahru smo razkropili več baterij, ki so se vežbale in pripravljale na napad. Sovražniške križarke, ki so obstreljevale naše pozicije, niso napravile nobene škode.

Utrdbe razdejane.

Pariz, Francija, 14. septembra. Atenski dopisnik nekega tukajšnjega časopisa poroča, da so vse turške utrdbe na azijski strani Dardanel uničene. Uničile so jih zavezniške bojne ladije po štiridnevnem obstreljevanju. Kakor kaže, se Turki ne bodo mogli več dolgo ustavljati. Galipolis in Carigrad bosta že po preteku nekaj tednov v njihovih rokah.

Italijani so se izkrcali.

Pariz, Francija, 14. septembra. "Tempsu" poročajo iz Aten, da se je na Galipolisu izkrcalo veliko italijanskih čet. Italijanski vojaki so se odpeljali prejšnji teden na transportnih ladijah iz Brindisija. Seboj imajo precejšnje število topov in vojnega materijala.

Podmorski čoln v Črnem morju.

London, Anglija, 14. septembra. Iz Petrograda poročajo, da se je pojavil včeraj v bližini Krima zopet en nemški podmorski čoln. — Nekateri so mnenja, da je v Črnem morju najmanj pet nemških podmorskih čolnov, ki rekogniscirajo rusko obal. Iz tega se da sklepati, da se pripravlja Turčija na splošen napad.

Pri otoku Tenedos je potopil neki francoski torpedni rušilec nemški podmorski čoln, ki je bil namenjen v Dardanele.

Turki so opešali.

London, Anglija, 14. septembra. Atenski dopisnik neke tukajšnje brzojavne agenture poroča, da Turki ne bodo več dolgo branili Dardanel in da se bodo umaknili iz Evrope v Malo Azijo.

V Kavkazu je položaj neizpremenjen.

Manjši spopadi se še vedno vrše, toda na splošni položaj nimajo nobenega upliva. Zadnja bitka, ki se je vršila pri Olti, se je končala s popolno zmago ruske orožja. —

V Mezopotamiji jt položaj neizpremenjen.

Ruska duma.

Petrograd, Rusija, 14. sept. — Ministrski predsednik Goremkin se je mudil več dni v glavnem stanu ruske armade, kjer je pojasnil ruskemu carju program, katerega si je izbrala večina ruskih poslancev. Včeraj se je vrnil zopet v Petrograd. Po mestu se govori, da bodo nastale v ministrstvu velike izpremembe.

Begunci.

London, Anglija, 14. septembra Neki angleški inženir, ki stanuje v Moskvi, je naprosil tukajšnje liste, da naj začno zbirati prostovoljne prispevke za begunce, kateri prihajajo v Moskvo. V prošnji je navedeno med drugim tudi sledeče:

V Moskvi je angleško društvo, ki vzdržuje bolnišnico. V tej bolnišnici dobi vsak dan hrano 3000 oseb. To pa še nikakor ne zadostuje. Ruske oblasti ne morejo veliko pomagati, ker morajo v prvi vrsti skrbeti za svoje ranjence. — Pomoč je skrajno potrebna, če ne, bodo reveži lakote pomrli. Dobro bi bilo, če bi se osnovalo v Londonu odbor, kateri bi bil podrejen ameriškemu generalnemu konzulu. Revščina je strašna. Otroci in ženske nosijo še vedno letna oblačila, kljub temu, da je zima že pred vratmi. Angleška kolonija stori vse, kar je v njeni moči. Zanaprej ne bodo oblasti pustile v Moskvo nobenega begunca več.

Car Nikolaj in kralj Jurij.

London, Anglija, 14. septembra. Tukajšnja Reuterjeva agentura naznanja, da je poslal ruski car Nikolaj angleškemu kralju Jurju sledečo brzojavko:

V tej resni uri, ko preti moji deželi največja nevarnost, sem sklenil prevzeti vodstvo ruske armade. Prepričan sem, da bomo z božjo pomočjo zmagali.

Angleški kralj mu je odgovoril:

Veseli me, da si prevzel vrhovno poveljstvo. Jaz trdno zaupam v zmago zavezniškega orožja. Moje misli bodo vedno pri tebi.

Jetniki.

Pariz, Francija, 14. septembra. Sem so dospela poročila, da Turki zelo slabo postopajo z jetniki. Sedaj se je dognalo, da se z jetniki dobro postopa in da je oni, ki dospe v jetništvo, lahko vesel. Vse vesti, da Turki masakrirajo jetnike, so neresnične.

Razburjenje v Atenah.

Berlin, Nemčija, 14. septembra. Neki tukajšni časopis je dobil poročilo, da je zavladalo v Atenah veliko razburjenje. Tam so namreč aretirali francoska žurnalista, Papasa in Mariona, ki sta obdolžena, da sta bila ruska špiona. — Obtožena sta, da sta zadnje mesece ukradla več sto brzojavk, ki so se tikale grške in nemške vlade, ter jih poslala v Petrograd. To se jima je na ta način posrečilo, da sta podkupila poštne uradnike.

Rumunska še ni pripravljena.

Atene, Grško, 13. septembra. — Iz zanesljivega vira se je doznalo, da je Rumunska še čisto nepripravljena na vojno. Mej še nima utrjenih in tudi vsega vojaštva še ni poklicala pod orožje.

Iz tega se da sklepati, da se bo v slučaju potrebe pridružila zaveznikom in da bo začela operirati proti Turčiji. Med Bolgarsko in rumunsko vlado se še vedno vrše pogajanja.

Srbi in Avstrijci.

Niš, Srbija, 14. septembra. — Uradno poročilo se glasi: — Včeraj smo streljali na sovražnika, ki je obstreljeval obrežje reke Donave. Vse utrdbe pri Oršavi so razdejane. — 11. septembra se je bila pred Belgradom vroča artilerijska bitka. Srbi so uničili neko sovražniško baterijo.

Nova ustaja na Portugalskem.

Madrid, Španско, 14. sept. — Iz Lizbone in drugih mest poročajo, da je izbruhnila na Portugalskem nova ustaja. Mesti Braga in Caxias sta že v rokah ustašev.

Zadeva "Arabica."

Zadeva torpediranja parnika "Arabic" je godna za rešitev. — Nemški poslanik optimističen.

Washington, D. C., 14. sept. — Z avtoritativne strani se je danes zagotovilo, da zahteva ameriška vlada opravičilo glede napada na "Arabic", da pa je pripravljena prepustiti vprašanje odškodnine kakemu razsodišču.

Odločitev glede celega spora je sedaj v rokah nemške vlade, potem ko je nemški poslanik seznanil svojo vlado z naziranjem Washingtona. Potekel pa bo teden ali pa še več, predno se bo kaj slišalo iz Berlina.

Zadeva je tukaj na vsak način dospela do mirovne točke. Nemški poslanik bo v par dnevih zapustil Washington in tudi državni tajnik se bo podal za kratek čas na počitnice.

Nemški poslanik je zelo optimističen glede izida kontroverze in tudi v državnem departmentu so očividno mnenja, da je celi položaj bolj zadovoljiv kot je bil kedaj poprej izza torpediranja "Arabica."

Stavka v livarni.

Bristol, Conn., 14. sept. — Session livarna, v kateri počiva delo že teden dni, je bila danes zaprta. Včeraj se je pribilo objave, da bo skušalo vodstvo priti do sporazuma s 110 delavci, ki so zastavkali prejšni teden. Delavci zahtevajo krajši delavni čas. — Vsled stavke je 400 mož brez dela. Istotako je morala zapreti vrata Bristol Brass Co. Zastavkalo je kakih 150 delavcev in naprave so morali zapreti,

8000 premogarjev počiva.

Clifton, Ariz., 14. sept. — Naprave Arizona Copper Co., veje Detroit Co. počivajo in 8000 mož premogarjev, elektrikov, kovačev in mašinistov počiva, dokler ne privoli družba v zahteve, katere je stavila Western Federation of Miners. V glavnem se zahteva splošno zvišanje plače.

Dosedaj so se voditelji obratov branili posvetovati se z zastopniki delavcev.

Z zapadnih bojišč. Artilerija in letalci.

Na celi zapadni fronti se vrše neprestano ostri artilerijski boji z obeh strani.

DELOVANJE AVIJATIKOV.

Francoski letalci so obstreljevali nemške vojašnice v Chatel v Argonih ter v Langemarck.

Pariz, Francija, 14. septembra. Tudi v današnjem popoldanskem poročilu se poroča o neprestanih artilerijskih bojih na bojni črti v Artois. Ti boji so posebno ostri južno od reke Somme.

Nadaljuje se z artilerijskimi boji ob Aisne-Marne prekopu, nadalje severno od taborišča pri Chalons in na zapadni meji Argonov.

Francoski letalci so obstreljevali železniško postajo Bensdorf pri Moerschingen ter nemške vojašnice v Chatel v Argonih ter v Langemarck, severno od Ypres.

Večerno poročilo vsebuje le vesti o artilerijskih bojih na različnih točkah fronte.

Nemški kronprinc zbolel?

London, Anglija, 14. septembra. — V nekem poročilu iz severne Francije na Central News se javlja senzacijonelno vest iz baje nemškega vira, da je obolel nemški kronprinc na umu, in sicer vsled prenapora, zvezanega s kampanjo v Argonih. (Menda ni bil sploh nikoli posebno brihten.)

Nemški kronprinc (njegov štab!) je napel vse sile, da privede do odločilnega boja v severni Franciji. Vojni ujetniki zatrjujejo, da ni spal tri dni in tri noči ob priliki zadnje ofenzive ter da je nato sesedel.

Kljub prigovarjanju od strani njegove žene ni hotel kronprinc niti začasno opustiti poveljništva.

Italijani tepeni.

Na fronti pri Plaveh na Goriškem so se morali umakniti za več kilometrov.

Dunaj, Avstrija, 14. septembra. — V današnjem uradnem poročilu avstrijskega vojnega ministrstva se poroča, da so se morali Italijani vsled uspešnega ognja avstrijske artilerije umakniti na več kilometrov dolgi fronti pri Plaveh na Goriškem. Italijani so imeli pri tem umikanju velikanske izgube.

Na Tirolskem so vprizorili Italijani naskoke proti avstrijskim pozicijam v Popena dolini, nadalje južno od Schludetbach ter v Tonale-odseku. Na vseh teh mestih pa se jih je vrglo nazaj.

Italijansko poročilo.

Rim, Italija, 14. septembra. — Oficijelno se poroča, da so italijanske poizvedovalne čete napadle in pognale v beg avstrijske zadnje (!) straže v Cimago in Forsenica. (To poročilo je lažnjivo, ker se Avstrijci na Tirolskem nikjer ne umikajo ter vsled tega ne more priti do bojev med poizvedovalnimi italijanskimi četami in zadnjo stražo Avstrijcev.)

V gorenji Cordevolo dolini so postavili Avstrijci veliko število težkih topov ter obstreljujejo z vso silo italijanske pozicije.

Na kraški višini so vrgli Avstrijci večjo število bomb proti italijanskim pozicijam. Pri tem pa niso imeli nobenega uspeha, ker je takoj posredovala italijanska artilerija.

Avstrijci obstreljevali Vicenzo.

Rim, Italija, 14. septembra. — Vlada je danes objavila, da je neki avstrijski aeroplan, ki je letel pod napačno zastavo, vrgel štiri bombe na mesto Vicenza. Ena bomba je zadela neko hišo ter ranila 8 oseb; druga je padla na tla v bližini pošte, ne da bi eksplodirala; tretja je zadela Farina zavod ter poškodovala kupolo, dočim je padla četrta na pokopališče, ne da bi napravila kako škodo.

Poslanik Dumba zahteva dopust.

Avstrijski poslanik dr. Dumba je prosil svojo vlado za dopust, da osebno pojasni zadevo.

V WASHINGTONU.

V Washingtonu so mnenja, da ne more izpremeniti prošnja poslanika sedanje situacije.

Lenox, Mass., 14. septembra. — Avstro-ogrski poslanik, dr. Konštantin Dumba je danes objavil, da je naprosil svojo vlado za odpoklicanje na dopust, da more poročati glede situacije v Združenih državah, ki je napotila vlado v Washingtonu, da je zahtevala njegovo odpoklicanje.

Istočasno je dal poslanik izraza svojemu ogorčenju (!), da se je besedilo njegovih poročil na avstrijskega zunanjega ministra objavilo brez njegovega dovoljenja in brez njegove vednosti.

Iz tega razloga tudi ne bo pojasnil svojega stališča pred javnostjo kot je sprva nameraval.

Dr. Dumba se bo podal jutri v New York ter odpotoval, kakor hitro bo spravil v red svoje osebne zadeve v Washingtonu.

Kodanj, Dansko, 14. sept. — List "Politiken" poroča, da namerava dr. Dumba odpotovati 22. septembra in sicer s parnikom "Frederick VII" v Kodanj.

Washington, D. C., 14. sept. — Tukajšni uradniki so mnenja, da ne bo ničesar izpremenila na situaciji prošnja dr. Dumbe za — dopust. — Administracija je prepričana, da se ne bo dr. Dumbe več vrnil v Združene države, — vsaj kot zastopnik svoje vlade ne. —

Neki newyorški dnevnik je objavil že danes brzojavko, katero je poslal Dumba v zadevi dopusta na Dunaj. Vsled tega je videti, da je dobil list brzojavko na nepostaven način od brzojavnega urada v Lenox, Mass. Dumba se je vsled tega pritožil pri državnem tajniku Lansingu. Istotako se je pritožil nemški poslanik Bernstorff, ki pravi, da se mu je istotako ukradlo brzojavke. Na to zadevo se bo opozorilo justični department.

Okrajni pravdnik Marshall iz New Yorka se je posvetoval danes s pomožnim generalnim pravdnikom Davisom v justičnem departmentu glede slučajev avstrijskih in nemških podanikov v tej deželi, ki so na sumu, da so skušali vprizoriti stavke v municijskih tovarnah. Razpravljalo se je tudi o slučaju poročevalca Archibalda, ki je hotel prenesti pisma za poslanika Dumbo.

V zadevi Archibalda se ne bo storilo ničesar, dokler ne bodo končana diplomatična pogajanja glede odpoklicanja poslanika. — Dosedaj se ni še odredilo aretacije Archibalda.

Francoski letalni minister.

Pariz, Francija, 14. septembra. Francoski kabinet je sklenil, da oživotvori mesto podtajnika za avijatiko. Na novo mesto je določen René Besnard, ki je bil že preje delavski minister, kolonijalni minister in državni podtajnik.

Odpoklic angleškega poslanika pri Vatikanu?

London, Anglija, 14. septembra. — Danes je tukaj krožila vest, da je bil odpoklican Sir Henry Howard, angleški poslanik pri Vatikanu. V odgovor na neko vprašanje je objavil zunanji urad, da se je vrnil pred kratkim Howard na kratek dopust v Anglijo.

Tekom odsotnosti poslanika opravlja posle poslaništva njegov namestnik.

Stara nevesta.

Včeraj se je poročila v Sayville, L. I., 75-letna Karolina Green s svojim 25 let mlajšim boarderjem Oscarjem F. Birdom. Nevesta je hči nekega nizozemskega generala in ima precejšnje premoženje.

Pri poroki so bili navzoči ožji sorodniki ženina in neveste.

Napadi iz zraka.

Angleška vlada noče objaviti podrobnosti glede odredb proti napadom Zeppelinov.

London, Anglija, 14. sept. — V pretekli noči se je zopet pojavil neki Zeppelin nad iztočno obalo Anglije ter je vrgel bombe. Tozadevno poročilo je vlada danes objavila. Takoj so stopili v akcijo topovi za obrambo proti Zeppelinom. V kolikor je mogla vlada ugotoviti do objavljenja tega poročila, ni imel napad za posledico nikakih izgub na življenjih ter se tudi ni napravilo nobene materijalne škode.

V poslanski zbornici je pričel govoriti neki poslanec o vprašanju obrambe proti napadom iz zraka. Parlamentarni tajnik admiralitete, McNamara, pa se je izognil debati o tem vprašanju ter izjavil, da ni primerno dati pojasnila glede te zadeve. McNamara je označil očitanje, da ni storila vlada ničesar za obrambo proti zračnim napadom, kot neutemeljeno ter obenem objavil, da je prevzel admiral Percy N. Scott poveljstvo nad obrambo Londona proti napadom iz zraka.

"Star" je izračunal, da je znašalo število pri zadnjih napadih na London ubitih in ranjenih oseb 166. Pri prvem napadu, v torek, je bilo ubitih in ranjenih 56 oseb, pri drugem, na iztočni obali, 106 in pri petem štirje. Tretji, četrti in šesti niso imeli za posledico nikakih izgub.

Vlada je danes nadalje objavila, da so bile pri včerajšnem napadu ranjene nadaljne tri osebe, vsled česar je poskočilo število včeraj ranjenih na sedem. — Med temi je šest žensk.

Socijalisti proti vojni.

Stockholm, Švedsko, 14. sept. — Stockholmska skupina socijalistične stranke je danes soglasno sklenila izbris profesorja Gustave Steffe, Oscar Jerte in Engve Larsen, treh znanih članov socijalistične stranke.

Povod tega postopanja je bilo sodelovanje imenovanih pri knjigi, ki je izšla pred dvemi meseci in v kateri se močno zagovarja vojno Švedsko proti Rusiji. Knjiga, v kateri se je skušalo dokazati, da se mora Švedska iz zgodovinskih ozirov boriti proti Rusiji, je vzbudila velikansko pozornost ter je povzročila diskusijo v javnosti kot še nobena druga knjiga izza pričetka vojne.

Potop tovorne ladije.

London, Anglija, 14. septembra. Neki nemški podmorski čoln je potopil francosko tovorno ladijo "Oeud Sebou", vsebujočo 1540 ton.

Kapitan norveškega parnika "Bessheim", je sporočil ob prihodu v Kristijanijo, da je neki nemški podmorski čoln ustavil parnik. Ne krov je prišlo veliko ljudi, ki so po završeni preiskavi odvedli kot jetnika nekega Angleža, ki se je nahajal na krovu. — Norveško poslaništvo je dobilo naročilo, naj dvigne proti temu v Berlinu protest.

Slučaj "Hesperiana".

Amsterdam, Holandsko, 14. septembra. — Poloficijelno se je danes v Berlinu objavilo, da je glasom tjakaj došlih poročil skoro nemogoče, da bi kak nemški podmorski čoln potopil parnik "Hesperian".

To domnevanje je glasom istega poročila upravičeno vsled tega, ker ni bil dne 4. septembra soglasno z odredbami nemške admiralitete noben podmorski čoln v krajih, kjer se je potopil 'Hesperian'. Drugič pa je bila eksplozija glasom angleških poročil taka, da je preje sklepati na eksplozijo mine.

Parnik nasedel.

London, Anglija, 14. septembra. Neki parnik, ki nosi znak ameriškega pomožnega komiteja za Belgijo, je nasedel. Pogreša se štiri člane posadke. O tem parniku se je včeraj napačno poročalo, da se je potopil.

Situacija v Mehiki.

Prihodnja seja panameriške konference se bo vršila v soboto. — Ojačanje mejne straže.

Washington, D. C., 14. sept. — Državni department je zopet izdal poziv, da naj vsi Amerikanci zapuste Mehiko, ker jim je začela pretiti resna nevarnost. Generalni major Funston je sporočil, da so se spopadli pri Santa Maria ameriški vojaki z Yaqui-Indijanci. V boju je padlo veliko Indijancev in en ameriški vojak. Pri Casa Grandes so vjeli mehiški banditi ameriškega podanika Lestridge in zahtevali od njega $30,000 odkupnine.

Washington, D. C., 14. sept. — Prihodnja seja panameriške konference se bo vršila v soboto v New Yorku. Državni tajnik Lansing bo predložil konferenci svoj poseben načrt.

Brownsville, Tex., 14. sept. — V trdnjavo McIntosh sta dospela zopet dva oddelka artilerije. Tudi ostale utrdbe ob mehiški meji bodo dobile baje ojačenja.

Buenos Aires, Argentinija, 14. septembra. — Poslanska zbornica je danes zavrgla predlogo, ki določa, da naj bi začela Argentinija intervenirati v Mehiki. Sklenilo se je ,da se počaka sklepa panameriške konference.

Guaymas, Mehika, 14. sept. — Četa Yaqui Indijancev je danes prekoračila reko Yaqui in napadla tovarno Richardson Construction Co. Če bi ne bilo v pristanišču križarke "Cattanooge" bi Indijanci zažgali tovarno. Takoj, ko je oddala križarka prvi strel, so se v divjem begu umaknili.

Strašna vročina.

V vseh iztočnih in južnih državah vlada že celi teden strašna vročina, ki je še bolj neznosna vsled velike vlage v zraku. — V Pittsburghu, Pa. so morali včeraj zapreti šole.

Prohibicija v južni Carolini.

Columbia, S. C., 14. septembra. Pri današnjem glasovanju so zmagali prohibicijonisti. V celi državi se je oddalo kakih 60,000 glasov. Med 44 okraji jih bo vsled tega 42 suhih. Dosedaj je bila uvedena prohibicija v 29 okrajih.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K.	$	K.	$
5....	.80	120....	18.90
10....	1 60	130....	20.50
15....	2.40	140....	22.05
20....	3.20	150....	23.65
25....	4.00	160....	25.20
30....	4 80	170....	26.80
35....	5 60	180 ...	28.35
40....	6.40	190....	29.95
45....	7.20	200....	31.50
50....	8.00	250....	39 40
55....	8.80	300....	47.25
60....	9.60	350....	55.15
65....	10.40	400....	63.00
70....	11.20	450....	70.90
75....	12.00	500....	78.75
80....	12.80	600....	94.50
85....	13.60	700....	110.25
90....	14.40	800....	126.00
100....	15.75	900....	141.75
110....	17.35	1000....	156.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.00
" pol leta	1.50
" leto za mesto New York	4.00
" pol leta za mesto New York	2.00
" Evropo za vse leto	4.50
" " pol leta	2.55
" " četrt leta	1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement of agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovolj pošiljati po Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon 4687 Cortlandt.

Dve vrsti Amerikancev.

Malo je bilo včeraj Amerikancev, ki niso čitali razkritja "Worlda" glede poskusov Nemčije, da razbije unijo pristaniških delavcev, z novim ponosom na svojo deželo in svoje sodeželane. Večina članov te organizacije je uboga in vsi opravljajo težko delo. Če bi bilo mogoče pridobiti jih za stavko in ustajo, bi bila ustavljena inozemska trgovina Združenih držav, dogajali bi se zločini vsake vrste in javno mnenje v tej deželi bi dobilo čisto drugačno lice.

Da se je načrt izjalovil, ni bilo krivo niti pomanjkanje denarja, niti navedba prepričevalnih argumentov. Načrt se je izjalovil, ker se niso dali podkupiti trije možje, katere je omeniti z vso častjo: T. W. O'Connor, predsednik unije, Paul Kelly, nekdaj zloglasen kot voditelj neke newyorške gange, in tretjič neki Dick Butler.

Radovedni smo, kako bodo gledali na stališče teh pristaniških delavcev drugi trije Amerikanci, Archibald, Viereck in Braun. Kaj je zavedlo Archibalda, da je postal nositelj dokumentov, katere imenuje holandski poslanik "izdajalske", za sedaj še ne vemo. Glede Vierecka in Brauna pa je stvar bolj priprosta. Oba sta jemala od Nemčije denar, da ohranita pri življenju svoje kot gad strupene publikacije. Niti eden teh se ni niti trenutek pomišljal storiti vse, kar se je zahtevalo od njega.

Tem izdajicam nasproti je nastop pristaniških delavcev naravnost vzoren.

Nemčija mora imeti zaposlenih lepo število pisačev, kojih edina naloga je, pisati opravičila za poveljnike podmorskih čolnov, ki so torpedirali potniške parnike.

* * *

Ameriški konzul Skinner v Londonu ugotavlja v nekem poročilu na državni department, da se je v prvih šestih mesecih leta 1915 eksportiralo od strani angleških kapitalistov 142,543 zavojev bombaža na Švedsko in 259,828 zavojev na Holandsko proti 17,785 ter 18,142 zavojem iste časovne dobe v preteklem letu. Angleški eksport bakra na Švedsko je poskočil od 48 na 317 ton. — "Ker ve vsakdo, kateremu so količkaj znane razmere", pravi konzul, "da gre večji del tega bombaža v Nemčijo, kjer se ga uporablja pri fabrikaciji vojnega materijala, se čudijo tukaj nepatrijotičnemu nastopu angleških trgovcev." — Temu nasproti pa je delavstvu že davno znano, da pozna kapital le enega boga, namreč profit.

* * *

V Berlinu se je rodilo julija meseca 850 otrok manj kot v istem mesecu preteklega leta. Vojna ima za svoj zarod le bolesti, žalost, smrt in degeneracijo. Dečki in deklice so otroci miru.

Dopisi.

Farrell, Pa. — Dolžnost nas veže, sporočiti nekoliko o razvitju zastave društva sv. Barbare postaja št. 82. Člani smo se zbrali pri rojaku Peršinu, potem smo pa skupaj odkorakali s slovensko godbo na čelu v Hrvatski dom. Tam se nam je pridružilo hrvatsko društvo "Slava Bogu". N. H. Z. Od tam smo šli v cerkev, kjer nas je pričakoval slovenski duhoven, gospod Matej Kebe iz Charleroi, Pa. Po slovesni maši je blagoslovil zastavo, nakar je imel lep govor. Po končanih cerkvenih obredih smo odkorakali nazaj v Hrvatski dom, kjer se je začela zabava. Brat predsednik je pozdravil vse navzoče, nakar so govorili: boter zastave Frank Hribar, botra Ana Brajer, boter Fr. Kramar, botra Marija Steblaj in Rev. Matej Kebe. Govoril je o mili slovenski domovini in o naših slovenskih organizacijah. Zabava se je končala v najlepšem redu. Najlepša hvala gospodu Mateju Kebetu, darovalcem in sploh vsem onim, ki so kaj pripomogli, da je slavnost boljše uspela. Rojaki, pristopite pod našo društveno zastavo! — Odbor.

Durbin, W. Va. — Ker so iz te naselbine dopisi zelo redki, sem jaz sklenil napisati par vrstic. — Durbin je malo mesto, ki je pa precej prijazno. V bližini je tovarna za izdelovanje usnja, v kateri je zaposlenih par Slovencev. Dela se sedaj s polno paro, samo delo se težko dobi. Sem ne svetujem nikomur hoditi. Pred kratkim si je prišel sem rojak Jožef Krašovec iskat zdravniške pomoči — imel je mrzlico, — toda po osemtedenskem bolehanju je mirno v Gospodu zaspal. V zadnji uri ga je obiskal gospod Pogorele, za kar se mu najprisrčnejše zahvalim; hvala tudi Matevžu Milecu, ki mu je do zadnjega stregel. Pozdrav! — Naročnik.

South Chicago, Ill. — Začetkom tega meseca je bil priobčen v vašem listu dopis iz tukajšnje naselbine. Nekateri rojaki bi radi vedeli, če je dopis resničen, če je tukaj res tako, kakor je bilo pisano itd. Reči moram, da je bil dotični dopis popolnoma resničen. Dela se s polno paro, pa tudi delo dobi ta ali oni. Povem pa vsem, da jaz nisem nikak posredovalec in da ne prevzamem nobene odgovornosti. — Josip Rakovčan.

Milwaukee, Wis. — Kljub temu, da je tukaj zelo velika naselbina, so dopisi zelo redki. Delavske razmere so še vedno slabe, delo se pa težko dobi. Dne 11. septembra smo imeli tukaj veselo svadbo. Poročil se je namreč rojak Frank Zore, doma iz Trebelna, z gdč. Sofijo Hribar, doma iz Stopnja pri Škocijanu. Mlademu paru želimo obilo sreče v novem stanu. Pozdrav! — Naročnik.

Chisholm, Minn. — Delavske razmere so se nekoliko zboljšale, normalne pa še vedno niso. Veliko ljudi je še brez dela. Nekateri že po več mesecev hodimo od gospodarja do gospodarja, pa dobimo vedno odgovor: Ne, zaenkrat še ni nič; počakajte, mogoče bo kaj boljše. Mi čakama in čakamo, pa ničesar ne dočakamo. Rojaki, ne verujte angleškim listom, ki vabijo delavce v razne kraje. — Pred kratkim je pobilo tukaj v jami rojaka Antona Štupico. Revež bo najbrže oslepel na obe očesi. Ponesrečil se je tudi rojak Anton Rus. Oba se nahajata v Road Hospital v Hibbing, Minn. Omenjena rojaka sta doma iz Sodražice na Dolenjskem. Pozdrav! — Naročnik.

Oak Park & Camas, Wash. — Oprostite mi, da tudi jaz pošiljam dopis, kljub temu, da nisem naročnica vašega cenjenega lista. Najprej se zahvaljujem tvrdki Frank Sakser, ker tako vestno posluje. Kadarkoli sem poslala denar v staro domovino, je še vedno točno prišel na svoj cilj. Nasprotniki pišejo po časopisih, da Sakserjeva firma ni poštena, jaz sem se pa o poštenosti te firme že večkrat prepričala, da je vsak, kdor jo obrekuje, najpodlejši lažnjivec. — Pred kratkim se je poročil tukaj rojak Anton Klančar z gdč. Kilpinski. Veliko sreče v novem stanu! Vreme je sedaj suho, v začetku poletju je bilo pa precej dežja. Delavske razmere so še vedno po starem. Zaenkrat še nikomur ne svetujem, da bi hodil sem za delom. Če bo kaj boljše, bom že sporočila. Pozdrav vsem Slovenkam in Slovencem širom Združenih držav! — Angela Stružnik.

Eagle Pass, Texas. — Med našimi ameriškimi četami je vladalo pred nekaj dnevi precejšnje razburjenje. V Piedras Negras, onkraj reke Rio Grande, so Villovi vojaki namerili proti našemu taborišču nekaj strojnih pušk. Kakorhitro je za to doznal polkovnik Hodiers, je takoj brzojavil po pomoč. Prišlo je topničarstvo iz bližnjega mesta in začelo obstreljevati Piedras Negras. Mehikanci so se že drugi dan poskrili. Naš pešpolk št. 17 je bil pripravljen prebresti reko v 24 urah. Priloženo vam pošiljam sliko našega konjeniškega oddelka, na kateri vidite 23 zastopnikov raznih narodnosti. V zadnji vrsti je tudi Slovenec. Prisrčen pozdrav! — Vojak Slovenec.

Posavček.

— Slika iz življenja. —

(Nadaljevanje.)

X.

Dr. Svetin ni mogel dočakati večera, da bi mogel govoriti z Reziko. Slednjič se stemni. Prišedši v pritlično prijazno in lično sobico, našel jo je samo. Ko jo pozdravi, prime jo za roko, rekoč:

"Povejte mi, za Boga, kako se je vse dogodilo!"

"Žalostna je ta dogodba, gospod", odgovori, a ne brez trpkosti.

"Ne nazivajte me gospoda, imenujte me vsaj svojega prijatelja."

"Lahko si mislite, kako mi je bilo, ko sem na svetu ostala sama in zapuščena z otrokom. Zavistni ljudje niso mi privoščili samo revščine moje, temveč tudi sramoto. Jaz, hči največjega posestnika v našem kraju, kako sem bila ponižana! Vse moje tovarišice so se skoro pomožile, in če ne dobro, vsaj dostojno. Sramote nisem mogla več prebiti doma. Nekega večera sem spravila nekoliko obleke v kovčeg, dete sem privezala k prsom in šla sem, kakor so me nesle oči in noge. Prišla sem tudi v Ljubljano; hotela sem se posvetovati z vami. Vedela sem, da mi tedaj še ne morete pomagati, toda hrepenenje me je gnalo k vam. In v mestu sem izvedela, na veliko žalost mojo, da — da — —"

"...Sem se seznanil z drugo", popolni dr. Svetin — in zardi. "Zato pa tudi zdaj nepopisno trpim..."

"Obupana in v največji bedi sem bežala zopet iz Ljubljane, tavala nekoliko dni v nje okolici in slednjič dospela do Zaloga, kjer sem dete — —"

"...Vrgla v Savo", dostavi dr. Svetin.

"Ne vrgla, temveč položila v kovčeg in ga izpostavila na vodo."

"Ubožica!"

"Želela sem sicer, da bi dete umrlo, toda utopiti z namenom je nisem hotela pravzaprav. V svoji obupnosti sem prosila Boga, naj dete na kak način reši, naj mu pošlje rešitelja..."

Po teh besedah zakrije si Rezika solzne oči.

"Kako je to, da je bilo dete še živo oteto iz vode? In kaj je bilo z vami potem?"

"Bila je božja volja. Mnogo je v to pripomogel zasavski župnik, ker me je polblazno vsprejel v svojo hišo in očetovski zame skrbel četrt leta. Dete je bilo dano na rejo v Snebrje; da bi pa mogla sebe in dete preživeti, šla sem služit, kakor mi je svetoval gospod župnik, in šla sem za natakarico."

"Vsega tega sem jaz kriv; ali mi odpustite to?"

"Odpustila sem že davno."

"Radi svoje nezvestobe sem kaznovan jako kruto. Navezan sem na oholo in ljubosumno ženo, poleg tega me pa muči očitanje, da sem usodo svojo zakrivil sam v polni meri. Najbolj me še boli to, da se ne smem pred svetom javiti k svojemu detetu. Oba morava potrpeti, kako odloči bodočnost najino usodo. Bojim se za vas, draga moja!"

"Kaj mislite s tem?" vpraša Rezika.

"Povem vam to odkritosrčno, kako vidim v duhu. Da ste vi mati otroku, katerega ste v nepopisni opuščenosti položila na vodo, to bo prej ali slej odkrito, razen če ga zatajite..."

"Tega ne storim nikoli, raje umrjem!"

"To baš me vznemirja. In če vas nihče ne izda, izda vas materina ljubezen. Poslušajte me, Rezika!" Dr. Svetin jo prime za roko in nadaljuje: "Ker je bilo dete vaše — reči hočem, najino, — zaneseno v nepoznato vasico, ste je mogla obiskavati in skrbeti zanj. Toda, ko bode staro šest let, izročeno bode pristojni občini."

"Kateri pa?"

"V Ljubljano. Najdeno je bilo v okolici ljubljanski, in dokler ne najdejo matere, dajo dete sirotišnici v vzgojo. Tu bode ravnateljstvo, in seveda tudi služinčad, dobro vedelo, da je bilo dete oteto iz vode. Veste-li, pod kakim imenom je zapisano v najdenišnici?"

"Neka ženska iz porodišnice mi je pravila, da pod imenom Posavček."

"Tem slabše za vas. To ime mu ostane tudi v najdenišnici."

"Vi me strašite!"

"Iz ljubezni do vas! Svariti vas hočem, da ste oprezna; materine čute morate premagovati v sebi."

"To mi ni moči!"

Svetujem vam odkrito! Nadejam se, da zdaj ne bodete še izdana, ker po vaših zasebnih zadevah in po otroku nikdo ne bode popraševal, ker to ne spada v to tožbo in preiskavo. Koemur bode obsojen najmanj na pet let in jako ustrežete ne samo ženi, temveč tudi detetu, ako je pustite ondi, kjer je. Možno, da vam bo kdo svetoval, da daste dete drugam ali vzamete k sebi. Ne storite tega, kajti otroku oskrbnik je ravnatelj najdenišnice in odtod bi vam pretila izdaja: To nesrečno ime Posavček!"

Dr. Svetin umolkne.

"Hvala vam", de nato Rezika, "za laskavi svet. V tem trenutku se čutim jako srečno!"

"Zakaj srečno?" vpraša dr. Svetin.

"Radi tega, ker se mi je posrečilo najti ne same dete, temveč..." in pri teh besedah mu s solznimi očmi pogleda v žareči obraz, — "ker se mi je posrečilo najti tudi njega očeta..."

Dr. Svetin ji iskreno stisne roko.

"Boga bodem prosila še te milosti, da bi je mogla vzgajati do šestega leta, potem je pa izročim vašemu varstvu in sama..."

"In sama?" vpraša naglo dr. Svetin.

"Sama — kakor slutite sami — pojdem v zapor in naloga moja bode dovršena..."

"Draga moja, opozoril sem vas samo kot pravnik na nevarnost, katera vam bo še dolgo pretila in vam svetoval opreznost. Konečno še nekaj. Sredi mesta se daje v najem mala prodajalnica. Hočete-li ondi zasnovati obrt s perilom in sličnim blagom?"

"Nisem še toliko prištedila."

"Dolžnost moja je, kot očeta vašega otroka, pomagati vam in ga živiti. Nočem, da bi se še dalje ubijala. Znanoosti imate dosti, obrt se vam dobro oponese. Tu imate na razpolago petsto goldinarjev za zdaj. To je del moje dedščine po očetu. In ako bi ne hotela vsprejeti teh novcev, uporabite jih za dete. V to me veže zakon in vest. Vi kot mati morate vsprejeti te novce!"

Debele solze, solze radosti, se udero Reziki po obličju v odgovor na to ponudbo.

"Zdaj vas pa prosim, privedite s seboj vsaj za pol dne dete sem v Ljubljano, da je morem poljubiti."

"Zgodi se prihodnjo nedeljo."

"Zdaj pa, draga moja, z Bogom! Zanašajte se povsem na mojo pomoč in podporo."

V tem trenutku ni bilo v beli Ljubljani pač srečnejših dveh ljudi. Spregovoriti nista mogla v hipu ni besede. Konečno se vzdrami dr. Svetin, rekoč:

"Kar sem zagrešil, moram skušati poravnati. Zdaj me pa kliče dolžnost. Na svidenje!"

"Z Bogom! Na svidenje!"

XI.

Minulo je samo šest let od onega usodnega večera na savskem brodu, ko je Rezika izročila savskim valovom v nepopisni obupnosti svoje dete. Izpremenilo se je dokaj, ne sicer v krajih, temveč pri osebah, poznatih iz prešnjih poglavij.

Kolibica kraj gozda, kamor je bil zanešen Posavček, je stala sicer še na svojem starem mestu, toda v nji se je premenilo marsikaj. Zibelke, v kateri je spaval naš ubožec, plakal in trpel, iskali bi zaman ondi. Spravili so jo nekam med staro razvlako. Deca, ki je razgrajala po nji, se je razkropila med svet kot tički iz gnezda. Naš Posavček je zletel v Ljubljano — v najdenišnico. Nje mater, kramarico, bi zaman iskali po ljubljanskih gostilnah in kavarnah. Kdor bi jo pa vendar hotel najti, moral bi iti v znano ulico, kjer bi uzrl nad vhodom ugledne prodajalnice napis z velikimi črkami:

REZIKA MAVRINOVA,
prodajalka perila.

Odprimo torej steklene duri, in jedva vstopimo, že nas vljudno pozdravlja dama v najlepših letih, polnega, cvetočega obličja, mlade in ugledne zunanjosti.

"S čim smem postreči?" pozdravi nas dama s čarobnim usmevom, in v tem hipu pozabljamo, da smo hoteli kupiti srajco ali zapestnike.

Prosim, ta dama je naša kramarica. Skozi zadnje steklene duri se vidi v delavnico, kjer se proti nam obrne petero dekliških glavic, šivilj, ki od zore do mraka šivajo na šivalnih strojih možko in žensko perilo. V prodajalnici pa neprestano tekati dve semertja v obslugo kupcev. Z eno besedo, obrt je tu živahna, in sosedje pravijo, da gospica Mavrinova stoji jako dobro, kar najbolje svedoči nje zadovoljni obraz...

* * *

Poglejmo pa še v stanovanje dr. Svetina. Takoj v prvem nadstropju na desno ugledamo nad koščenim gumbom na mesingasti deščici napis:

DR. ANDREJ SVETIN,
namestnik
c. kr. državnega pravdnika.

Pritisnimo na gumb, znotraj pozvoni in v hipu nam odpira hišinja, ki nas vede v čakalnico. Kmalu nato pride mlad mož, stroge, ponekod čmerikave zunanjosti, ki se nam zdi, da hoče hladno raziskavati čut in srce. Na prvi pogled poznate moža pravice, ki vas pozdravi sicer dostojno, toda odmerjeno. V minulih šestih letih je upadel, da, postaral se je. Ustni ima še ožji. Polna brada dodaje obrazu izraz neizprosnosti, kakor bi hotela reči: "Gorje tistemu, ki pride meni v roke!"

Karijera dr. Svetinova je bila skoro bajna. Stoprav šest let je sodni uradnik in že je postal namestnik državnega pravdnika. In kak pravdnik! Njega zgovornost in pravdniška duhovitost sta strah vsem zločincem, in to je bil povod, da ga je načelnik priporočil v izredno povišanje. Radi tega mu je plamtela iz oči samozavest, kakor bi hotel reči: Svoje povišanje imam zahvaliti največ sebi in ne samo protekciji svoje soproge. Dr. Svetin je bil priljubljen v uradniških krogih. Mnogo, mnogo noči je prebil v pradniških študijah, v uradu je bil vzor marljivosti in vestnosti in radi tega so dejali isti, ki so ga nadrobneje poznali, da ima pred seboj še veliko bodočnost.

V Svetinovem stanovanju je tiho, skoro soparno. Debele prevleke po parketu bolje zabranjujejo hrup iz ulice in činijo mirno hojo. Duri se tiho odpirajo — da, v istini je tu tiho, skoro kakor v grobu. Toda, kaj je to? Notri je slišati kašelj — da, hrapavo kašljanje — jetičnega človeka. Glej, po stopnicah gori baš stopa zdravnik, katerega ustavi dr. Svetin v prvi sobi.

"Kaka je bila noč?" vpraša zdravnik.

"Jako nemirna."

"Ali se je potila?"

"Precej."

"Ali ji diši jed?"

"Skoro nikaka."

"Katastrofa se bliža. Nje slabotno telo ne more se dolgo upirati smrtonosni bolezni. Poglejmo k nji."

* * *

(Pride še.)

Na koroški meji.

"Kaerntner Tagblatt" poroča iz Koč:

Teren je na meji silno težaven in opasen. Mnogi se poškodujejo pri padcu čez skalovje. Oni, ki so navajeni ravnine, se čudijo visokim goram. Pozicijskemu boju še niso privajeni in hočejo jurišati. To da mnogo žrtev.

Italijani so v premoči. Komaj jih vržejo z enega vrha, že napadejo na kaki drugi točki. Zlasti ponoči se znajo priplaziti; njihova artilernja jih dobro podpira. Izgube morajo imeti velikanske. Ne verjamem, da bi bili tako potrpežljivi in vstrajni, kakor avstr. vojaki.

Italijanski projektili so prifrčali do Weidenburga, kjer so poškodovali neko hišo in ranili pet vojakov. Projektili so prileteli najbrž čez visoki Trieb. Sicer se Italijani zelo napenjajo, da bi zopet zavzeli že izgubljene pozicije. Govoriti morajo zopet avstrijski topovi.

SLUŽBO IŠČE.

Krojaški pomočnik želi dobiti stalno delo. Kdor potrebuje stalnega delavca, naj piše na:
P. N. E. Ivanče,
258 Grove St., Milwaukee, Wis.
(14-15—9)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. P., Gowanda, N. Y. — Ni za list.

J. T., East Akron, Ohio. — Vaš dopis v pesmi ni za list. Pošljite kaj drugega.

NA PRODAJ.

Prav poceni prodam dvocevno lovsko puško, 12 kaliber in pa lovski rekelc. Naslovite na:
J. Zenko,
309 First Ave., Milwaukee, Wis.
(14-15—9)

Kje je VIKTOR MEJAK? Svoječasno je bival v West Newton, Pa., in sedaj ne vem, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, za kar bom zelo hvaležen, ali naj se pa sam oglasi. — Jakob Hribar, R. F. D. 3, Richfield Springs, N. Y. (14-16—9)

Kje sta moja dva brata JOSIP in ANTON BOŠTJANČIČ? Doma sta iz Velike Bukovice pri Ilirski Bistrici. Pred štirimi leti sva bila skupaj z Josipom v Calumetu, Mich., z Antonom pa pred tremi leti v Bowen, Colo. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali pa naj se sama oglasita svojemu bratu: John Boštjančič, Box 281, Parsons, W. Va. (14-16—9)

NAZNANILO.

Rojakom v **Lorain, Ohio,** in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.
IZDELUJE IN PRESKRBUJE
vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.
Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA
VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.
DELO OKUSNO.
IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.
UNIJSKO ORGANIZIRANA.
POSEBNOST SO:
DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.
VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

Kako pomagati
starišem, bratom, sestram in znancem v teh groznih časih, ki jih imajo v stari domovini?
Znana najstarejša tvrdka
FRANK JURJOVEC
in največja slovenska
trgovina z grocerijo in vinom v Chicagi
razpošilja v stari kraj RIŽ in KAVO, katere tam zelo primanjkuje ter je v večjih krajih sploh ne morejo kupiti za drag denar. —
Mi pošiljamo najboljše vrste kave in riža v zabojih in sicer:
Štev. 1. 5 funtov RIŽA in 5 funtov KAVE s poštnino vred . . $3.50
Štev. 2. 10 funtov žgane KAVE fine s poštnino vred $4.00
Štev, 3. 10 funtov RIŽA najfinejšega s poštnino vred $2.50
Denar nam pošljite po Domestic Postal Money Order ter priložite natančen naslov, kateremu je blago namenjeno, kakor tudi Vaš naslov.
Tudi DENAR pošiljamo točno in zanesljivo že več let.
Sedaj je cena 100 Kron $16.00.
Priložite Domestic Postal Money Order.
Tvrdka Frank Jurjovec
1801 W. 22nd Street, Chicago, Illinois.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 960 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

IZ URADA DRUŠTVA SV. BARBARE, POST ŠTV. 21.,
LITTLE FALLS, N. Y.

Člani združenih društev sv Barbare štv 21; spadajoče v Forest City, Pa., smo na svoji trimesečni seji sklenili sledeče:

Dragi člani in članice! poglejmo delo naših glavnih uradnikov in vprašajmo se, kam gremo, kam jadramo? Ako gremo tako naprej, mora prejalislej priti polom. In kaj bomo potem? Člani, ki so plačevali asesment leta in leta, bodo nazadnje brez organizacije, brez sredstev in brez podpore. Vprašamo glavne uradnike, ali so upravičeni delovati po svoji lastni volji? Ali je bila IV. knovencija v Pittsburghu brez vsakega pomena, da se jo ne upošteva? Ali je ubogo članstvo, ki si služi v potu svojega obraza svoj kruh in plačuje mesečne asesmente, ničla v vaših očeh, da se ga nikjer nič upošteva? — Čemu ta zmešnjava, čemu diktatorstvo? Ali ni bilo dosti jasno povedano v zapisniku zadnje konvencije, ko je glasovalo 39 proti 23 združenje in izvolilo se je tudi dva delegata za skupni sestanek zastopnikov raznih naprednih organizacij v Chicago? — Zakaj potem ta zmešnjava in nered? Ali vam je toliko za svoj častni stolček? Mi najodločnejše obsojamo glavne uradnike in njihovo uradovanje.

Zatoraj apeliramo na vse postaje, da zahtevajo izvanredno konvencijo, kjer naj se enkrat za vselej napravi mir in red v glavnem uradu.

Dne 1 sept. t. l. je Glas Naroda objavil notico, kjer se glavni predsednik nekaj opravičuje. Ko je začelo grometi, se je spomnil, da imajo tudi člani nekaj povedati, toda prepozno. — Brat predsednik, izkazal si se moža od začetka, ali sedaj nisi več. Zapomni si: najprej je treba tožitelja, potem pa šele soditelja, ti si pa ravno nasprotno naredil in javno pokazal, da nisi mož na svojem mestu.

P R O T E S T.

Mi člani zgoraj imenovanega društva najodločnejše protestiramo:

1. ker glavni uradniki ne upoštevajo sklepa zadnje konvencije zaradi združitve?
2. ker se niso naše glasovnice radi združitve upoštevale? Glasovali smo vsi za združitev ali glavni uradniki so na glasovnice pozabili, tako da ne pridejo nikjer vpoštev.
3. ker se plača glavnemu tajniku za delo čez čas, ker stoji vendar v pravilah, da plača iz svojega žepa ako potrebuje pomoč v uradu;
4. ker se niso društvene knjige in tiskovine naročile pri glasilu Narodnem Vestniku, ker bi gotovo ne stale ogromno svoto $3.500;
5. ker je glavni urad premenil glasilo, predno je naznanil vzrok. Nismo proti listu 'Glas Naroda'', pač pa zahtevamo, da se sklep zadnje konvencije upošteva. Mi smatramo ''Narodni Vestnik'' postavno veljavno glasilo. Ako hoče imeti glavni urad svoje glasilo, naj si ga plača iz svojega žepa.

Ste razumeli?

JOHN GERDIN, predsednik;
FRANK BOSTNAR, podpredsed.,
FRANK GREGORKA, tajnik;
FRANK PREVC, zastopnik.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

V.

LUŽIŠKI SRBI.

1. Historični uvod. Od mogočne veje Slovanov, ki so prebivali pred leti ob srednji in dolnji Labi, je ostala danes samo neznatna peščica t. zv. Srbov v obeh Lužicah, slovenski rod, Čehom po ozemlju in jezikovno najbližji.

Polabski Slovani, ki so se od davnih dob razširili za Odro na zahod k Skali in Labi, so se delili v dobi, ko imamo o njih prva podrobnejša zgodovinska poročila, torej v IX.—X. stol. po Kr., v 3 velike skupine:

1. t. zv. Obodritov na Meklenburškem, Lueneburškem in Holsteinskem (do reke Varnave), odkoder so prestopili tudi v staro Marko.

2. Lutijcev in Veletov med Odro, morjem, Vrnavo in Labo in

3. Srbov na srednji Labi med Verro, Havolo in Bobro.

Od tega časa, kar je dobila zgodovina Slovane na Labi, je njih zgodovina neprestan boj za eksistenco, v katerem je stalo proti njim dvoje največjih sodobnih gospodstev: nemško cesarstvo in rimska cerkev. Boj Nemcev s polabskimi Slovani ni bil samo političen, ampak tudi narodnosten in verski. Slovani so se držali v njem dolgo časa hrabro, toda v takem boju neenakih sil (Nemčiji so se pridružili Danci in v teku časa poljski in češki vladarji) se niso mogli obdržati in so podlegli. Pa tudi zato, ker niso bili složni. Za časa Karla Velikega in njegovih naslednikov še niso bili uspehi tega boja za Nemce znatni, hujši je bil boj s saksonsko dinastijo, v katerem je prišlo skoro vse južno Polabsko v nemške roke; končno zmago nad sosednjimi Slovani so kmalu potem izvojevali mejni grofje. Slovani so podlegli tu nele politično, ampak tudi narodnostno. Od XII. stol. se je začela širiti v njihovi zemlji neprestana nemška kolonizacija, v teku XIII. do XV. stol. so dobili Nemci že premoč nad Slovani in od XV. stol. vidimo med njimi samo slovenske ostanke. Ob Rujani so izumrli Lutijci leta 1404 in ob Labi je od pol. XVI. stoletja bilo slovansko ozemlje na Lueneburškem omejeno samo na kraj luchovski in danneberški, na južni del blekedskega, približno na tretjino olšinskega (Uelzen) in na severni del Stare Marke; naprej proti vzhodu so prebivali samo neznatni ostanki na Meklenburškem, ki je bilo še v XIII. stol. precej slovansko (v Jabelski pustinji med rekama Eldo in Sudo), in na Braniborskem (v brižanskem kraju — Priegnitz). Toda niti ostali večji otok lueneburški se ni mogel vzdržati; še leta 1671 so prebivali tam Slovani, toda okoli leta 1700 so bili že večjidel ponemčeni in iz poslednjega otočka dravinskega (Dravaina — Drawehn v luchovskem okraju), na katerem je ostalo ime ''Wendland'' še do danes ,e je izginil slovanski jezik med l. 1750 do 1760.

Leta 1751 se je služila tu poslednjikrat slovanska maša. Vest A. Parczewskega, ki se je v l. 1890—1900 raznesla po časopisju in po kateri je našlo uradno štetje iz leta 1890 tukaj še nad 600 Slovanov — Vendov, se je pokazala kot zmota. Uradno štetje je našlo sicer 570 ''Vendov'' v luchovskem kraju, toda ti so govorili samo nemško.

Slovanski jezik je tu že nad 100 let mrtev, kakor je takoj konstatiral E. Muka, katerega je poslala na mesto ki kovska akademija znanosti. Drugače je stara slovanska rasa seveda še dosti ohranjena v tipu in v vsem domačem življenju prebivalcev današnjega Wendlanda.

Med vsemi Polabani so se edini Srbi pri češki meji oteli te žalostne usode in se ohranili, dasi v neznatnem številu, do današnjega dne. Vzrok temu je bil poleg drugega ta, da so prišle Lužice za dolgo časa trajno pod češko krono in ta združitev je vendarle ustavila nemško razširjevanje in pomagala ohraniti slovanski jezik v Lužicah. —

Prvotno so Srbi zavzemali kompaktno vso zemljo med Salo, Verro, gornjo Havolo, Sprevo (po Muki črez Dubno—Dahme, Želm—Baruth, Sosne—Zossen, Kopnik—Koepenick, Pribor—Fuerstenwald, Wurice—Aurith približno do Frankfurta nad Odro, dolnjo Bobro, Hvizdo (Queis), ki so se skladali predvsem iz velikega plemena pravih Srbov med Salo in Labo, iz Lužičanov na srednji Sprevi in iz Milčanov na gornjem Halstrowu, gornji Sprevi in Nisi. Tudi sem so se začeli od XI. stoletja seliti Nemci, toda glavni prirastek nemškega življa je bil v XIII.—XIV. stoletju. V tem času je na zahodu od Labe ginila srbska narodnost, in popolnoma izginila v času tridesetletne vojske. Bolje še bilo v obeh Lužicah, v Dolnji in Gornji, od leta 1319 (1329), ko sta bili pripojeni češki kroni. Toda tudi tukaj je začelo od l. 1635, ko je prepustil Ferdinand po praškem miru zemljo Saksom, srbsko ljudstvo naglo giniti, posebno v Dolnjih Lužicah, in šele slovstveno gibanje v XIX. stoletju ga je zopet oživilo in zabranilo pogin.

Po prizadevanju nekaterih rodoljubov se je posrečilo vzbuditi v ljudstvu narodno zavest, obnoviti slovstvo, uvesti srbski jezik v početne šole in se pogoditi pri sosednjih saksonskih Nemcih za primeren modus vivendi. Seveda, kako dolgo bo to ostalo v bodoče, se ne more prerokovati. Zakaj germanizacija, posebno v Dolnjih Lužicah, pod prusko vlado neprenehoma in zelo napreduje.

2. Narodnostna meja. Leta 1886 je potegnil Muka na svoji, dosedaj najboljši narodopisni mapi Lužiških Srbov, narodnostno mejo od Lubije (Loebau) na jugu med Rychbachom (Reichenbach) in Wosporkom (Weissenberg) poleg Nižke (Niesky), Rečice (Rietschen) do Mužakova (Muskau) na Nisi, dalje približno po Nisi do Barsća (Forst), do Grjesne (Griesen) in do Barklawe (Baerenklau), zahodno od Gubna (Guben). Odtod je šla meja naravnost proti zahodu črez Luboraz (Lieberose), Mochow, Waldow, Borklin (Burglehne), proti jugu do Lubnjowa pri Sprevi (Luebbenau) in dalje črez Wotrowee (Bischofsdorf) mimo Kalava (Kalau) črez Rudno (Reuden) do Bukovine; odtod nazaj proti jugozahodu mimo Komprowa (Senftenberg), dotikala se je skoro Rolanov na r. Halstrowu (Ruhland) in je šla naprej črez Nedžichov do Kamenca (Kamenz), Halstrow (Elstra) do Biskopic (Bischofswerda), kjer se je obrnila naravnost na vzhod črez Welecin (Wilthen) do Lubija. To je bila zunanja meja ozemlja, v katerem je večina ljudstva govorila srbsko; čisto srbski kraj je bil tudi tu, in sicer v severnem delu, ožji in se je ožil na desni in levi v smeri proti Chotjebuzi (Cottbus) in Grodku (Spremberg). V notranjosti so bili poleg tega nemški otoki okoli Picne (Peitz), Chotebuzi, Grodka, Budyšina in Mužakova, da manjših ne štejem. Toda na mapi, ki jo je po Swjelowih podatkih o Dolnjih Lužicah sestavil leta 1902. A. Černy, se je zožilo v 15 letih srbsko ozemlje dolnjelužiško tako, da popusti meja med Mužakowim in Rogovim Niso in gre v krogu v notranjo deželo do Bošojcev, Dobrawe, Gozda, in od zahoda se je poneměil v enem delu celi kot pri Ljubnowu do Zakazni, Raduš in skoro vse ozemlje med Kalowo, Wjetošowim, (Vetschau), Chotejbuzjo (od proge Kalavskochotjebuške), od Grodka in Komorova proti severu. Danes deli severni del Dolnjih Lužic od južnega samo ozek pas sel med Grodkom in Chotjebuzjo po obeh straneh Spreve. Vkljub temu pa omenja Tetzner prezgodaj in napačno Dolnje Lužice kot otoček.

3. Statistika. Potemtakem je jasno, da gine število Lužičanov neprenehoma in naglo. Še leta 1840—84 je naštel A. Muka vseh Srbov 175.960 in to število je dognal s tem, da je potoval od vasi do vasi. V tem je bilo Dolnjelužičanov 72,000, Gornjelužičanov 103,000. Nasproti temu navaja uradna statistika iz leta 1900 čistih, enojezičnih Srbov samo 93.032; in če prištejemo k temu dve tretini (15.852) dobimo skupno število 108,884. In če tudi to število popravimo po raziskavah Parczewskega, Šwjele in Muke še za 40,000 duš več, dobimo približno samo 150,000 duš — število, ki je za narod, obkopljen od vseh strani in raztrgan od nemškega morja, preveč naznatno. A. Černy jih ceni na 156,969. Šwjela je naštel deset let po Muki v Dolnjih Lužicah 20,000 slovanskih duš manj. Vzrok te hitre germanizacije tiči v gospodarski odvisnosti Srbov od Nemcev, ki jo še podpirajo vojaška služba, šola in nemške pridige; razun tega v pomanjkanju izobraženstva in v popolni odločenosti. Bolj energično se branijo in drže Gornje Lužice z intelektualnim centrom v Budišinu. Toda tudi tu, na Saksonskem, ima med 297 ''vendskimi'' občinami po štetju leta 1900 slovansko večino samo 225 in čisto srbskih je le 7!

Drugače nimamo o razmerah lužiškega plemena posebnih statističnih podatkov, tudi o izseljevanju za mejo ne. Toda znane so srbske naselbine v Ameriki (glavno v Teksasu), naselbine Serbien, Giddingswenden, West-Yewa, Warda, Burleson, katerih prebivalci so odšli iz domovine v polovici minulega stoletja in se čutijo baje dosedaj Srbe, dalje v Avstraliji (v Angersparku pri Adelhaidi in v Bethaniji pri Melbournu iz istega časa).

Srbi so večjidel luterani, samo okoli 15,000 gornjelužiških Srbov je katolikov (prebivajo glavno v okolici Budišina).

4. Diferencijacija. Kakor so le majhen narod, vendar niso lužiški Srbi enotni in med jezikom Dolnjih in Gornjih Lužic je tako velik razloček, da se prosto ljudstvo težko med seboj razume in da so mnogi slavisti postavili oba jezika enega poleg drugega kot posebna slovanska jezika, da, prišlo je do dvojnega slovstvenega jezika na temelju dialektov, ki sta med seboj najbolj oddaljena (chotjebuškega in budišinskega) in do dvojne literature. Nevarnost, ki leži za nadaljni razvoj naroda v tej dvodelnosti, je velika, zakaj veča se še s tem, da sta obe polovici tudi politično razdeljeni; Chotjebuz namreč spada pod prusko Braniborsko, Budišin pod Saksonsko.

(Nadaljevanje prihodnjič).

Francoska literatura v vojnem času.

V prvih mesecih sedanje vojne se je zdelo, da je Francoze minilo veselje za književnost. Celo Anatole France, eden največjih pisateljev sedanje dobe, je odložil pero, ki je spisalo knjigo 'Ile de Pinguins', in je šele sredi zime začel pisati vojne članke za časopise. — Edmond Rotand, ki je velik bogataš, se je popolnoma umaknil v zatišje. Henri Bernstein, ki je tudi milijonar, kakor Rostand, je zamenjal pero s sabljo. Mnogo drugih je šlo tudi k vojakom, marsikateri nadarjeni pisatelj je že padel. — Knjig se zdaj na Francoskem ne izdaja mnogo; vse piše le za časopise in sicer o vojni. Velikanski uspeh je imela pisateljica Marcelle Tinayre, ki je v knjigi ''La Veillée des armes'' popisala dneve mobilizacije.

Časopisi prinašajo zdaj tudi romane, a vsi se bavijo z Nemci.

''Matin'' priobčuje grozoten roman ''Le Fille du Boche''.

''Journal'' pa črtice iz nemških taborov in mest. Seveda je vse polno hujskanja. Če se še uvažuje, ra Maurice Barres in Rene Bazin pod katoliškim plaščem ravno tako brezmejno hujskata, kakor vsi drugi pisatelji, potem se pač spozna namen, navdati francoska srca z neugasnim sovraštvom.

Draginja v Italiji.

Listi navajajo citate iz ''Tribune'' in ''Avantija'', ki pričajo, da je zadnji čas nastala v Italiji velika draginja. Zdravila so se podražila za 100 do 200 odstotkov. Prej so dobivali lekarnarji zdravila skoro izključno iz Nemčije, ta dovoz je pa vsled vojne izostal, zdravila iz Francije in Angleške pa so dosti dražja kakor nemška.

Pogorel je

historični moravski grad Všetyn, last veleindustrijalca Thoneta.

Trident, Trst, Goriško in Istra — simbolični kipi.

Iz Rima poročajo, da okrog spomenika kralja Viktorja Emanuela I. postavijo simbolične ženske kipe, predstavljajoče Trident, Trst, Goriško in Istro.

Strah.

Mož, ki se vrača pozno domov: — Tistemu, ki se pravi, da je žena božji dar, bi privoščil, da bi bil sedaj na mojem mestu.

Dober igralec.

— Čudno! Kadar staviš pri konjski dirki, izgubiš vedno, pri kartah pa vedno dobiš.

— Konja pač ne moreš skriti v rokav.

Ginljiva židovska molitev.

O, ljubi bog, pazi name, da se ne oženim; in če se oženim, pazi, da me žena ne bo goljufala; in če bi me goljufala, stori, da tega ne bom zapazil; in če bi to zapazil, bodi milostiv in daj, da si ne bom nič iz tega storil.

Amen.

Za smeh in kratek čas.

PRI STARINARJU.

Gospa: — Ali je ta kip res tako star?

Starinar: — Garantiram vam, gospa, da take starosti ne boste dočakali.

ZAFRKLJIVO.

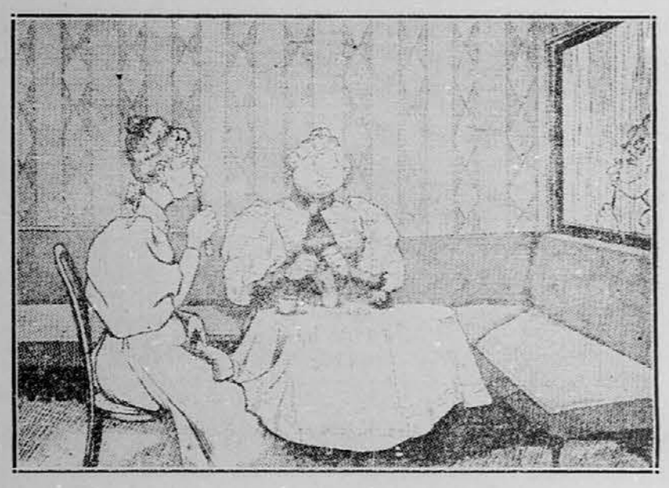

— Kako se ti dopade moj novi klobuk?

— Izvrstno. Pred tremi leti sem imela ravno takega.

PRETEP.

Član komisije: — Vi torej sploh niste bili v gostilni, ko so se pretepali?

Kmet: — Seveda ne. — Če bi bil, bi se tudi sam pretepal.

NA IZLETU.

Žena kaže na morje: — Ali ni res krasno?

Mož gleda v vrček in odgovori: — Res, krasno in dobro je, samo zmanjkalo bo kmalo.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na **glavnega tajnika** Jednote, vse pritožbe pa na **predsednika** porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Kadar pridem z vojne!

Spisal **Jan Janča.**

(Nadaljevanje).

Marici pa je pisal:

"Nad vse ljubljena Marica!

Naročam Te stokrat pozdraviti, in veselilo bi me, ko bi Te te vrstice našle pri njaboljšem zdravju. Kar se mojega zdravja tiče, sem zdrav navzlic vsem naporom. To pisemce ti pišem v taboru. Tovariš mi je posodil boben, in jaz pišem na njem. Samo to je dejal, naj mu ga preveč ne potlačim, ter naročil, naj te pozdravim tudi v njegovem imenu, saj je to naš deželan iz Lopenika. Tudi on ima ljubico, pa ji ne sme pisati, ker tega ne dovolijo njeni stariši. On sam je revež, ona pa ima štiri orale polja. S Prusi se še nismo spoprijeli, ko pa pridemo skupaj, naredimo sok iz njih. Poguma ima vsak od nas za deset, a jaz ga moram imeti za ves polk; naš praporščak je zbolel na mrzlici in sedaj nosim jaz za-nj prapor, ki je tako star, da niti stari vojaki starejšega ne pomnijo, in vsi smo ponosni nanj. Godi se nam še dovolj dobro; smo sami dobri tovariši in veliko je naših deželanov, pa se veselimo in prepevamo, da se kar gore zelene. Ljudje nas imajo radi; dajo nam, kar nam berejo na očeh, samo to vedno hote, naj jim pripovedujemo, od kod smo in če imamo dovolj poguma na te pruske spake, ki hote našemu cesarju odvzeti dežele. To se ve, da ga imamo! Imej se dobro, bodi zdrava in vesela ter ne pozabi, kar si mi obljubila, kakor tudi jaz tega nikdar ne pozabim.

Pozdravljam Te še enkrat, tudi Tvojega očeta in Tvojo mater ter ostanem Tvoj

do smrti zvesti

Jožef Zalešak."

Kakor oživljajoči balzam so delovale priproste Jožefove besede na tugo njegovih starišev in na srce Marice. Zdrav je in misli, da zapode sovražnika — saj je v vojni, torej ve to bolje nego oni, zato utegne biti to resnica.

Skrbi so se pomirile — toda le za kratek čas. Dne 4. julija — bilo je to v sredo opoldne — se je raznesla po vasi novica, da so bili prejšnega dne naši pri Kraljevem Gradcu premagani, da so Prusaki dobil izmago ter drve že na Olomuc. Kakor blisk se je širila ta novica od hiše do hiše ter narejala povsod največji strah.

Naši so se hrabro borili, branili se kakor levi, toda bili so izdani; sam Benedek, ki se je še v Olomucu bahal, da ne spusti Prusakov niti na Češko, nas je baje prodal; bil pa je tudi že poklican od vojske on in drugi vojskovodje, ki so se dali od Prusakov podkupiti. Na izdajski način so bili Prusom odkriti tajni načrti in naša vojska peljana kakor v mesnico....

Kakor hude ure, ki vse ugonobija, vse odnaša in uničuje, kar doseže, so se razprašila po nesrečni bitki pri Kraljevem Gradcu pruska krdela, puščaje za seboj spomin, vreden Vandalov, ter planila na Moravsko, da bi tu nadaljevala svoje "kulturno" poslanstvo. Pogajali so se za premirje, toda Prusaki za to niso marali — bili so zmagovalci, ki so ošabno hoteli gospodariti v deželi. Nalagali so davke, nazaslišno visoke, napadali vasi in mesta ter vse, kar jim je prišlo v roke; česar pa niso mogli vzeti seboj, so pokvarili. Poslednji groš in poslednji grižljej so jim morali prebivalci oddati, a pri tem so jih še na vse načine trpinčili; da, še cerkvenemu premoženju niso prizanesli.

Tako so pripovedovali ljudje, ki so bežali pred sovražnikom, kateri se je ošabno ponašal že takrat s svojo izobraženostjo nad slovanskimi plemeni, hoteč ohraniti pred nasiljem vsaj življenje, ko imetja niso mogli. To pripovedovanje so potrjevali gospodarji, ki so se vračali v vas od priprege, na kateri so prišli ob vozove in živino ter si rešili zgolj življenje. Toda še bolje nego ti so potrdili to Prusaki sami, ko so prihruli iznenadoma v okolico ter kmalu začeli gospodariti po svoji vojaški šegi. Ljudje so bežali in skrivali se v bližnjem gozdu; mnogi so na vso sapo zbežali v gore, goneči pred seboj živino in odnašajoči, kar se je dalo v naglici pobrati. Kogar je dosegel sovražnik na poti, ga je pognal nasilno nazaj v vas. Gospodinje, ki so ostale, so bile primorane nositi skupaj ,kar so imele: maslo, jajca, pecivo, kruh, mleko, slanino, zabelo — in Prusaki so pojedali vse po vrsti, da so se gospodinje čudile, kako dober želodec imajo....

K Zalešakom je prišel častnik ter zaukazal gospodinji, naj mu pripravi knežji obed. Gospodar se je vprl tej neopravičeni zahtevi, češ, da njegova žena ne bo delala gostije za tuje ljudi, da ne reče za sovražnike, kar je še hujše.

Ni dogovoril. Častnik izvleče sabljo ter plane na drznega gospodarja. Ta pa z močno roko pridrži namerjen udarec ter iztrga častniku sabljo iz rok.... V tem trenutku planejo v vežo pruski vojaki in jamejo preganjati gospodarja. Da bi se pred premočjo ubranil, zbeži v farovž, stoječ tesno poleg njegove hiše, domišljaje si, da ga besni sovražnik tu ne bo preganjal. Toda motil se je. Ni še povedal vsega častitemu župniku, že je zaropotal nekdo nasilno po vratih in ob enem odzval se glas, da če vrat z lepa ne odpro, pa jih zdrobe s puškinimi kopiti. Častiti župnik skrije gospodarja v tajno skrivališče, hoteč ga ohraniti pred sovražnikovo zlobo. Prusaki so ga iskali, pregledali vsak kotiček v farovžu, grozili — toda niso ga našli. Razkačeni gredo v klet, kjer so zagledali pri iskanju nekoliko sodov in zalivali tukaj svojo jezo z vinom, kojega niso štedili saj je bilo zastonj. "Konečno — ta kmečki pes nam ne uteče", so si mislili ter ga čvrsto vlekli. "Saj ostanemo tukaj več časa, on med tem zleze iz svojega skrivališča, in potem — Bog mu bodi milostljiv! Nobeno prizanašanje, nobena olajšava — poginiti mora on in vsi...."

Pri Zalešakih je bilo žalostneje nego kedaj poprej. O Jožefu že toliko časa ni bilo najmanjše novice; a sedaj so jim še gospodarja zapodili, v hišo pa postavili za pokoro tri vojake, ki so zaukazovali vsaki hip nekaj drugega, s čemur jim gospodinja pri najboljši volji postreči ni mogla. Hčerki je dala k Zabranskim — tam jih čuva moška roka, tam so varnejše pred sovražnikom, pripravnim na vse.

Bilo je v nedeljo po popoldanski službi božji. Gospodinja je bila sam adoma — klečala in plakala je ter dvigala sklenjene roke k svetemu razpelu. Vroče je prosila Boga, naj jej priteče na pomoč, ker sicer ji zmanjka moči, da bi prenesla to težko breme, ki se je navalilo na njena slaba bedra. — "Gospod, vsemogočni Bog! Poglej z višave na revno svojo služabnico ter odvrni od mene kelih bridkosti; toda ne moja, marveč tvoja volja naj se zgodi!...."

Vrata se odpro in v sobo stopi bobnar Jurij. Gospodinja je bila tako zatopljena v svojo žalost, da ga ni slišala.

"Teta.... teta Zalašačka .... prinašam vam veselo novico....

Šele sedaj se ozre.... Urno si otare solze z lica ter sili v Jurija, naj ji pove, kar ve važnega.

"Bil sem danes v Brodu...."

"Ali si čul kaj o Jožefu? Mar prinašaš pismo?.... Govori, ali je zdrav.... ali morda.... Moj Bog...."

"Ne jokajte, teta, Jožef je še živ.... Toda počakajte, da vam morem povedati, kako se je odlikoval. Gotovo dobi lep dar za to. Stalo je to tiskano že v vseh časopisih, tudi v Brodu sem povsod čul pripovedovati, kako hrabri fantje so ti Slovaki. Veste, teta, mi vsi smo bili hrabri, toda tega vendar nihče ni storil, kar je storil Jožef.... Takrat, ko je bila strašna bitka pri Gradcu, so zapodili Prusaki eden celi polk v ribnik ter tam skoro vse postreljali. Jožef je bil med njimi...."

"Bog, med ustreljenimi....?"

"Dajte si dopovedati, teta. Jožef je bil tudi v nevarnosti, da ga doseže sovražnikova krogla. Toda kaj je napravil? Ko je videl, da je slabo, je odlomil konec droga, izdrl nekoliko žebljev ter izvlekel z droga prapor, kojega je nosil; prapor si je ovil okrog života ter se skril v visoko trsičje. Vso noč je prebil v vodi — lahko si mislite, kako je reveža zeblo. Ko že po sovražniku ni bilo sledu, je stopil na suho; bil pa je tako utrujen, da je komaj prestopil nekoliko korakov ter padel na tla. Prusaki so pobirali orožje in mrtvece; našli so Jožefa, zbudili ga ter zajeli. Naložili so ga na voz z drugimi ujetniki ter peljali — Bog ve kam preko meje. Jožefu je bilo čudno pri srcu, ko je pomislil, da mu lahko vzamejo prapor, ki ga je otel. Premišljeval je, kako bi mogel zbežati — in posrečilo se mu je to s pomočjo soujetnika tovariša. Ko so prenočevali, so straže slabe čuvale; Jožef je zlezel potihoma v rov, tovariš ga je pokril s senom, in Prusaki, ničesar ne opazivši, so se odpeljali rano naprej. Precej ko so odšli, je vstal tudi Jožef ter blodil po gorah in gozdih, dokler ni utrujen dospel v neko vas, kjer so mu dali jesti. Tu pa je izvedel, da gospodarijo po okolici Prusaki. Da bi se jih lažje izognil, so mu dali kmečko obleko in koso na ramo in tako je prošel Jožef polovico češke dežele ter dospel v Prago, kjer je prapor oddal. Ta mso vsi strmeli, ko je pripovedoval svoje dogodke, in sedaj ga po vseh časopisih hvalijo, iz katerih odslej izve ves svet, kaki hrabri junaki so Slovaki.... Takega sina bi si, mati, želel...."

"Bog te blagoslovi za to novico, Jurij; ko bo enkrat vojne konec, hočem skrbeti, da ti poplačam tvoj trud.... Ali pa veš, kje je sedaj?"

"Kdo ve, teta, kako jim služi tam v Pragi za parado! Znajte, prapor ohraniti, to ni kaka malenkost, in jaz to vem, ker sem bil na vojni. Videli boste, da vam napravijo iz Jožefa velikega gospoda."

"Ah, kaj gospoda. Za to gospodstvo se jim ne vdinjamo niti on, niti mi; ko bilo že enkrat konec vojne in on zopet doma.... Gospodar, revež, se skriva kakor zločinec; ne sme priti na beli dan, da ga Prusaki ne razsekajo, a oni se tukaj šopirijo, kakor bi imeli na veke biti tukaj. To veš, Jurij, da je danes opoldne eden umrl? Razpočil se je kakor žaba vsled prevobilno povžite maščobe. Bodo vsaj drugi za to nekoliko zmernejši.."

Vojak se je vrnil domu pijan da je komaj stal na nogah, in tu je s kletvijo ukazoval, naj mu gospodinja pripravi večerjo....

*

Častnik je dal ukaz, naj mrtvemu vojaku pripravijo pogreb, kakoršen se spodobi kraljevemu pruskemu vitezu. Ukazal je zvoniti mu z vsemi zvonovi; na pogreb pojde duhovnik in vsi učitelji s cerkovnikom, ministranti in pevci; dekleta naj ovenčajo z venci rakev ter ga pospremijo k večnemu počitku.

Na vrtu pri Zabranskih so strigla dekleta bršljan, vrtnice in druge cvetice za venec na krsto — sovražniku. Toda zares, rade bi jih strigale ter spletale vsaki dan pogrebne vence, ko bi le Bog pozval pred se vse te trinoge telesa in duše, a pred vsem tega hudomušnega častnika.... Pregrešne misli! toda — kako se jih ubraniti, ko vidite pred seboj vso to nezgodo, vso revščino, katero so navalili na bedno pokrajino brezobirni zmagovalci.

V dekličja srca se je zakorenila strastna zloba proti njim: iz očij jim je sršel blisk, oglašajoč maščevanje.... Urno so strigle cvetlice ter nastrigle jih polne koše; spletejo težke venee, da bodo tako tlačili sovražnika, kakor tlači ta krvava zmaga naše vojake....

Marica se je žalostno ozirala po nastriženem bršljanu, in srce ji je stisnila neizmerna žalost. Na bršljanu je bilo še videti sled predpoldanskega dežja; kapljice rose so se lesketale na temnozelenih peresih, kakor drage solze v dekličjem očesu, katera zaman tuguje po oddaljenem ljubčku. Ona edina ni mislila na maščevanje, s katerim so se napolnila srca ostalih deklic; toda druge misli, drugi občutki so vznemirjali njeno dušo, izvabljajoči globoke vzdihljaje iz stisnjenih prsij.

"Bršljan in vrtnice za sovražnikov venec', — so šepetale njene ustnice. "Tukaj, v tujini, v daljnem kraju, ločen od vseh, bo pokopan in nad njegovim grobom ne zaplače niti oče, niti skrbi polna mati; niti sestra, niti ljubljena deklica, ki nemara žaluje za njim.. Pa bo imel vsaj slaven pogreb, in če pridejo kedaj njegovi dragi k temu grobu, razvesele se, da počiva v, blagoslovlejni zemlji. In Jožef?.... Nemara je bil pokopan s prijateljem in sovražnikom vred v globok rov, nihče za njim ni prelil solze, nihče mu ni ozaljšal groba s tako cvetico...."

Dekleta zamišljeno otidejo, niti ne zapazivši, da Marica ne gre ž njimi. Kako bi bilo to tudi mogoče, ko pa roji vsaki po glavi vse polno lastnih skrbij?

"Kje je padel in kje je pokopan? Nekje na širokem polju — predno kdo poizve za mesto, zraste na njegovem grobu zelena trava, zacveto sedmopalčniki; pride dete, pa si jih natrga, splete venček ter si ozaljša kodrasto glavico.... jaz pa ne dobim niti cvetice za spomin, da bi jo porosila z vročimi solzami...."

Od soseda skoči čez plot široki pruski vojak, približa se kolikor logoče potihoma ter zoperno se smehljaje objame nepričakovano Marico.... Kakor levica, kateri preti nesreča, zbere ta svoje moči ter vrže vsiljenca na tla, da so mu kar kosti zaškripale. Surova kletev jo je spremljala, ko je hitela tresoča se kakor mrzlična v izbo, kjer so dekleta že začela spletati dolgi bršljanov venec. Prijela ga je ter raztrgala, ne znajoča sama, kaj počenja, in tovarišice so jo začudeno gledale. Mati je priskočila k njej; ko jo pa pogleda v obraz, se močno prestraši, zagledavši na njem nenavadno rudečico, za katero se je prikazala mrliška bledica, kakor tudi čudnega, vročinskega bleska njenih očij.

Poskušala jo je pomiriti, kolikor je znala....

(Konec prihodnjič.

Aretacije v Italiji.

V Avigliani v Piemontu je policija aretirala več oseb, ki so osumljene, da so izvršile napad na ondotno dinamitno tovarno. Nadalje so aretirali dve osebi zaradi špijonaže.

Na poljskih bojiščih

je padel sin znanega ruskega politika in voditelja stranke kadetov profesorja Miljukova.

Predlog mornariškega tajnika.

Washington, D. C., 12. sept. — Mornariški tajnik Daniels bo predlagal kongresu, naj poviša število mornariških kadetov.

Umrl je Marienbadu

bivši avstrijski poslanik v Albaniji, vitez Loewenthal von Linau, v 45. letu svoje starosti.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojts, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis. Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zastel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Černe.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Cos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Malta in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: F. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. Ulikovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugino
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich 409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kuss 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klatch.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kržišnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor
Export, Pa. in okolica: John Prestor
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr Geben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Marianna, Pa: E. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schulta
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Franjo Teršek.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignas Magister, Z. Jakše in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blideh.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta
Ravensdale, Wash.: Jakob Rom ek.
Davis, W. Va. in okolica: John Brezich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangelijska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z pesebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	$1.20
Občna zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.60
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.35
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgoda na Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsem tem že vračunana.

SLOVENSKA LIGA

AMERIKANSKO SLOVENSKO DOBRODELNA LIGA — VSE SKUPAJ IN VSAK ZA VSE

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Miloščina.

Povest.

Poljski spisal Valerij Lozinski.

Človek se opravičuje na vse mogoče načine pred lastno vestjo, kadar ne napravi česa tako, kakor bi moralo biti. Toda ko bi samo nekoliko bolje razgledal po tem božjem svetu, laže bi se prepričal, da ko bi le volja bila dobra in poštena, pa človeku ni težje delati dobro nego slabo.

Nesreča samo, da človeka na slabo navaja vedno nekakšna skušnjava, nekak samoljubni dobiček, dobra dela pa izvablja zgolj glas vesti in spomin na zapovedi božje.

O tem se je prepričal stari Vasil Tandura iz Ubilovice. Bil je dvakrat izvoljen županom in več let občinski svetovalec, nadzornik grajščakovega skednja ter je s svojim posestvom in premoženjem prekašal vse vaščane.

Pošten in delaven je preživel dolga leta in Bog ga je pri vsem obilno blagoslovil. Najstarejši sin mu je pomagal delati doma ter je pripeljal v hišo sinaho, dve hčerki sta se omožili s premožnimi sinovi gospodarjev ter imeli vsega v izobilju.

Nekoč je tudi stari Vasil Tandura se po težkem delu močno zamislil in dejal sam sebi:

"Močni Bog! Čemu se jaz toliko trudim in peham? Že imam sedmi križ na hrbtu, moči mi pešajo, človek se že prigiblje k tlom, tu pa je, hvala Bogu, si moči nekoliko odpočiti ter se vdati povsem hvali in službi božji!"

Torej ko je jel tako premišljevati, pa je, ne povedavši nikomur ničesar, poslal takoj drugi dan po pisarja in občinske može, pripeljal svoja zeta, sina in sinaho, konečno pa še sorodnike in znance ter jim dejal tako-le:

"Starost ni radost, moji dragi. Ko bi človek tudi hotel opehariti samega sebe, sprevidi vendar, da tega ne premore, da ni več sposoben za težko delo ter nima moči, da bi prebil velike nesreče. Zaman se upira; mora napraviti prostor mlajšim in krepkejšim. Z božjo pomočjo se mi je posrečilo nabrati na pošten način nekoliko darov božjih, pa jih hočem razdeliti med otroke, naj vzamejo vse, mene pa do smrti rede iz miloščine."

In kakor je rekel, tako je tudi storil.

Ni se zmenil za noben nasvet. Posestvo, hišo in vse gospodarstvo je dal zapisati na sina, hčerkama je oddal ostalo dedščino in prostovoljno iznebivši se vsega, je nameraval konec svojega življenja prebiti mirno od miloščine, ki mu jo bodo dajali z doto bogato obdarovani otroci.

In nekaj tednov ter celo mesecev je prebil starec še nekako srečno, da niti ni zapazil, da ni več gospodar, marveč prevžitkar. Bil je po vrsti sedaj pri enem, pa zopet pri drugem in tako bi imelo trajati do same smrti.

Toda gorje! Nesreča ne pride na svetu, kakor bi se komu poljubilo, marveč kakor Bog zapove. Nakrat, da se tega niti ni prav zavedal, jelo se je staremu Vasilu goditi drugače.

Otroci so se polagoma privadili gospodarstva na lastno roko in čimdalje manj čudno se jim je zdelo, da stari ne gospodari več, marveč je v hiši le prevžitkar.

Toda to bi bilo šele pol bede, toda na svetu vlada izkušena resnica, da nesreča ne pride sama, marveč da vsikdar še drugo ali tretjo vleče za seboj.

Obe hčerki sta imeli stare svake in prav pravijo, da pred hudo svakinjo celo zlod pobere šila in kopita ter pobegne.

Svekrvi sta jeli polagoma ga pikati in mu čimdalje bolj pogostoma metati v oči očitanje, da ga morata imeti brezplačno na hrani. In starcu je bilo življenje težavneje od dneva do dneva in huda otožnost mu je jela slično črvu glodati srce.

In prišlo je do tega, da je moral starec prenašati čimdalje večje nezgode. Dokaj huje ga je tudi mučila nehvaležnost ljudi in ista še stokrat bolj kruto radi tega, ker je prihajala od lastnih otrok. Ker navzlic temu, da so ga sin in hčeri še spoštovali, bilo je vendar lahko spoznati, da postajajo čimdalje bolj hladni do njega.

Vse to napolnjevalo starca z bridko žalostjo, ker se je trpljenje valilo nanj od vseh strani.

Jel je prihajati do prepričanja, da odkar je dal gospodarstvo iz rok, nima več takšnega ugleda v občini kot nekdaj. Dasiravno je bil ob svojem času dvakrat župan, vendar mu niso zaupali, da bi sodil razne zadeve, niti ga v občinskih zadevah niso vprašali za svet.

Da, celo ko je poslednjo nedeljo stopil na volišče novega župana, rekel mu je stari Pavel Curek, ki je imel že davno piko nanj, naravnost v oči:

"Kaj pa delaš tukaj med nami gospodarji, ko si le prevžitkar pri svojem sinu?"

To je starega Vasila hudo zabolelo, da so se mu kar solze prikazale v očeh.

Ne rekši besede, je zapustil krčmo, premišljeval nekaj časa na poti, nato pa je globoko vzdihnil ter krenil na stezico, ki je držala proti grajščini.

Starec bi se bil rad nekomu pritožil, se s kom posvetoval, in kdo bi bil za to primernejši, kdo boljši, nego grajščak?

Resnica, da takrat že več mesecev ni bilo robote, toda Vasilu je bilo znano, da je grajščak oče in varuh občine in da mu nihče bolje ne svetuje od njega.

Grajščak Ubilovič je bil eden izmed teh pravih poljskih gospodov, ki v kmetu niso videli podložnika, marveč sebi vdanega otroka.

K njemu se je torej podal Vasil Tandura v hudi svoji stiski. Kar razjokal se je starec, ko se je zgrudil dobremu gospodu k nogam ter mu jel praviti svojo nezgodo, kako si je hotel na stare dni nekoliko odpočiti, medtem pa si je nakopal zgolj tugo in bolest.

"Tu ne pojde toliko zame, velmožni gospod", je dodal; "bojim se samo, da nehvaležnost mojih otrok še ne bi segla dalje, in takrat bi jih utegnila doleteti pravična kazen božja, kar pa bi me bolelo še huje."

Grajščak je poslušal starega Vasila do konca ter se konečno globoko zamislil.

Nakrat pa je dvignil glavo, se veselo nasmehnil in potrkavši starega po rami, je dejal s tolažljivim glasom:

"Ej, de bodi si v skrbeh, starec, človeška narava je že tako nesrečna, da je pogostoma treba nekakega sredstva, da jo privedeš na pravo pot. Pojdi v mojo pisarno, izpiješ čašico dobre žganjice, pa se kaj pomeniva o starih časih in nemara ti svetujem kaj za tvojo nesrečo."

Vasil Tandura se je prijaznemu gospodu znovič priklonil in šel je za njim, kakor mu je rekel.

In še dolgo je govoril z dobrim grajščakom, ker šele čez eno uro se je vrnil domov in zdelo se mu je, da je navidezno pomlajen za deset let, tako je bil svež in potolažen. Nasmehnil se je sam sebi in ko se je približal k vasi, je zaklical poluglasno:

"Istina, to je dober gospod, to je pravi oče občine. Kdo drugi bi mi tako modro svetoval in me tako prijazno potolažil v nesreči?"

In ko je prišel domov, pozval je takoj proti večeru sina in zeta s hčerkama pa še nekaj sosedov in župana ter dva občinska svetovalca.

Ko so bili že vsi zbrani, poslal je starec na grajščakov račun po pol bokala žganjice, nato se je vsedel med nje in se ozval naslednje:

"Znano vam je, da vse svoje življenje nisem pasel lenobe in da je Bog moje delo blagoslovil. Sedaj pa sem opešal, toda dasiravno ne dosti, nekaj gotovine sem si vendar le prihranil."

"Gotovine?" ponove vsi začudeni.

Ena svakinja je pri tem široko odprla usta, druga je tudi morala kašljati, tako so ji silile sline na jezik.

Vasil Tandura se je lahno nasmehnil in nadaljeval:

"Nisem se hvalil s tem nikdar, pa tudi sedaj ne mislite, da pretiravam. Toda to, kar se je nabralo polagoma, sem zamenjal za trde srebrnjake."

"Za trde srebrnjake!" zakriče vnovič vsi naenkrat.

Starec se je vnovič nasmehnil ter si segel z roko v nedrije.

"Človek nima doma dobrega shranila, vrhu tega pa sem se tudi bal, da se ne bi kdo polastil prihranjene svotice. Torej sem zanesel denar grajščaku in ga dal njemu shraniti."

"Čudno, mi pa nismo vedeli o tem ničesar", je zaklicala ena izmed svakinj ter se z obema rokama prijela za glavo.

Vasil, ne zmenivši se za to, je nadaljeval:

"Denar je ležal doslej pri grajščaku, toda sedaj pravijo, da je grajščak namenjen odpotovati za celo leto na mejo in je dolga pot zanj lahko nevarna. Nihče ne ve, kaj bi se mu utegnilo pripetiti. Torej ko sem stopil danes k njemu, mi je ta vrnil denar."

Po teh besedah izvleče Vasil iz nedrij precejšno vrečico, povezano z motvozom in zapečateno z voskom.

Vsakdo je stegnil roko, hoteč potipati zaželjeni zaklad; ena od svakinj je celo svoj nos zarila vanj, ker bi bila rada ovohala cekine.

Novci v vrečici so lepo žvenkljali in kdor se je vrečice dotaknil, je zares otipal same srebrnjake.

Vasil pa je dejal čez nekaj časa:

"Posestvo, živino in vso gospodarstvo sem razdelil med otroke, toda denar sem si prihranil do smrti in šele na smrtni postelji ga podarim onemu, ki mi bo najbolje postregel."

"Medtem", je prosil, obrnivši se k županu, "naj ta vrečica leži shranjena pri občini in kadar Bog pošlje človeku smrt, pa hočem sporočiti, kako se naj razdeli denar."

In kakor je želel, tako se je tudi zgodilo. Župan in svetnika so vzeli denar ter ga nesli shranit in šele ob uri svoje smrti ima starec sporočiti, kaj se ima zgoditi z njim.

Toda treba je bilo videti, kako se je življenje starca odslej spremenilo! Vrnil se je njegov nekdanji ugled v občini, povečalo se spoštovanje sorodnikov in znancev, oživela ljubezen otrok.

Svakinji sta tekmovali druga z drugo, da bi bolje postregli staremu in se mu po možnosti prikupili.

Nedostajalo mu je samo tičjega mleka, tako so si vsi prizadevali postreči mu. Sleherni se je nadejal, da ga starec ne pozabi, ko bo razdajal svoj zaklad.

Na ta način je preteklo deset let, ko je konečno Vasil Tandura zbolel na smrt. Sedaj so se zbrali vsi okrog njegove postelje ter mu stregli podnevu in poncči kolikor mogoče z največjo skrbjo.

Toda gorje! Bolezen je bila smrtna. Starec je poslal po duhovnika, toda komaj je prejel odvezo in sveto obhajilo, je zaprl oči na veke. Duhovniku pa je povedal, kaj je ukrenil z onim zakladom. Ni bilo pa znano, čemu je duhovnik vse to zamolčal dotlej, dokler se ni izvršil pogreb.

Takoj drugi dan so se zbrali vsi oni, ki so bili navzoči takrat, ko je starec prinesel med nje svoj zaklad. Župan je prinesel s seboj zapečateno vrečico, da jo izroči onemu, komur jo je umirajoči starec namenil.

Medtem dospe duhovnik.

"Moji dragi!" reče resno in svečano. "Vasil, ko je umiral, mi je naročil, naj vas zahvalim za vse, kar ste mu doprinesli dobrega proti koncu življenja. Osladili ste mu in olajšali zadnje dneve in Bog vam to gotovo obilno povrne. A to tem gotovejše, ker ste storili vse iz gole ljubezni, ne pa iz dobičkaželjnosti."

"Kajpada, kajpada, gospod župnik, kdo bi neki mislil na kakšno vračilo!"

"Dobro, moji dragi!" nadaljuje duhovnik. "Veste sami, da sleherno dobro delo ostane pri Bogu brez pomena, ako ne izvira iz čistega poštenja in pobožnosti duha, mar več če je oprto na dobičkaželjnost."

"Mar nismo kristjani, da tega ne bi vedeli", odvrnejo vsi ter se župniku nizko priklonijo.

"Zahvalite torej Boga, da Vasil Tandura ni zapustil kakega premoženja, kajti drugače padel bi na vas sum, ki bi vam pobral vso zaslugo."

"Kako, Vasil ni zapustil nikakega premoženja?" se oglasi ena izmed svakinj, nezmožna premagovati se dalje.

Namesto odgovora vzame župnik od župana vrečico, odtrga pečat in iz vrečice se je vsipala množica nekih okroglih ploščic. Bili so to davni znakovi rabote, katere je delil nadzornik onim, ki so jo opravili.

"Zahvalite Boga", zakliče duhovnik slovesno, "da ta kositer nima cene, da to ni zlato, da si tako ohranite dobra dela, ki so še več vredna za dušo ter veljajo pri Bogu več, nego vse zlato sveta!"

In duhovnik je govoril še dolgo in tako pametno, da so se vsi zjokali, zlasti še otroci pokojnika. Iz globočine srca so hvalili Boga, da za čast in ljubezen do očeta ni padlo nanje pozemeljsko plačilo, marveč da jim je ostala nadeja na boljšo in vstrajnešo nagrado.

Župan in sorodniki so si takoj domislili, da je grajščak dal nalašč Vasilu to vrečico z znakovi, da na ta način pride v okom trpljenju in nezgodi starčevi.

VABILO
na
PLESNO VESELICO
dne 18. septembra
v Slovenskem Delavskem Domu
v Conemaugh, Pa.,
katero priredi
društvo JUTRANJA ZARJA
štev. 11 S. D. P. in P. D.
v Conemaugh.

Tem potom vljudno vabimo vsa tukajšnja društva, posebno pa novo ustanovljeno društvo "Banirski Slovenec" S. D. P. Z. ter vse posamezne rojake in rojakinje iz Conemaugh, Johnstown, Moxham in okolice, da bi nas na gori omenjeni dan polnoštevilno obiskali. V enakem slučaju bodemo tudi mi vrnili milo za drago. Na veselici nam bo igrala tukajšnja Victor Orchestra pod vodstvom rojaka V. Navinšeka in še tudi druge zabave ne bo manjkalo, za kar bo skrbel za to izvoljeni odbor. Vstopnina za možke $1, dame so vstopnine proste.

Zajedno naznanjam članom sklep seje. Sklenilo se je, da vsaki član, kateri izostane, plača $1 v društveno blagajno, bolniki pa po 50¢, kajti čisti dobiček je namenjen za pokritje stroškov delegata.

Torej na svidenje 18. sept.!
(14-16—9) Fr. Pushnik.

PEVSKA DRUŠTVA, PRIJATELJI SLOVENSKE NAR. PESMI: POZOR!

Izšel je tretji zvezek izbranih narodnih pesmi in prepričan sem da ustrežem z izdajo tega zvezka vsem slovenskim pevcem in prijateljem domačega lepega petja. — 2. zvezek obsega 32 narodnih pesmi, in sicer: 20 možkih, 7 mešanih in 5 ženskih zborov. — Pesmarica 3. zvezek obsega 30 novih narodnih pesmi: 1. Adijo, pa zdrava ostani. 2. Dekle, kdo bo te bo troštou? 3. Fantje se zbirajo I. 4. Fantje se zbirajo II. 5. Goreči ogenj. 6. Hladna jesena že prihaja. 7. Je pa davi slanica pala. 8. Kaj pa dekle tukaj delaš? 9. Kaj si je zmislu naš cesar, naš kralj. 10. Kedo bo listje grabu. 11. Kje je moj mili dom? 12. Le sekaj, sekaj smrečico! 13. Le semkaj k meni sedi! 14. Ljub'ca moja, oj kod si s'noč hodila? 15. Majolka bod' pozdravljena. 16. Moj očka so mi rekli. 17. Moj oče ima konjička dva. 18. Mornar: Nezvesta bodi zdrava. 19. Moj fantič je iz gornjeg kraja. 20. Ne bom se možila na vsoče gore. 21. Nocoj pa, oh nocoj. 22. Oblak' rdeči so. 23. Plenice je prala. 24. Raste mi raste travca zelena. 25. Stara mati kara me. 26. Sijaj, sijaj solnčice. 27. Takrat v starih cajtih. 28. Terezinka. 29. Trije kovači. 30. Že rožce na polju cvetejo.

Evo vam torej 62 slovenskih narodnih biserov! Da si jih lahko vsakdo naroči, posamezni pevci in pevke, društva, sem določil ceno eni pesmarici samo $1.50. Obe pesmarici skupaj $2.50. Društvom pri večjem naročilu 25% popusta. Naročilu je priložiti dotično svoto v gotovini, poštnem Money Orderu ali v znamkah. Vsako naročilo se izvrši z obratno pošto.

Razen tega je pri meni dobiti muzikalije kakršnekoli vrste, partiture ali poedini glasovi katerekoli pesmi, solo, dvospevi, fin papir za kopiranje not, kemična črnila in instrumente za orkestre. citre, violine itd. Pišite!

Ivan M. Adamič,
pevovodja slov. pevskega društva "Slavec".
1336 Lincoln Pl., Brooklyn, N. Y

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Radi važne zadeve iščem rojaka MIKE DESETAKA. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se sam oglasi. — Anton Car, 307 Jackson St., Eveleth, Minn. (14-16—9)

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo de obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

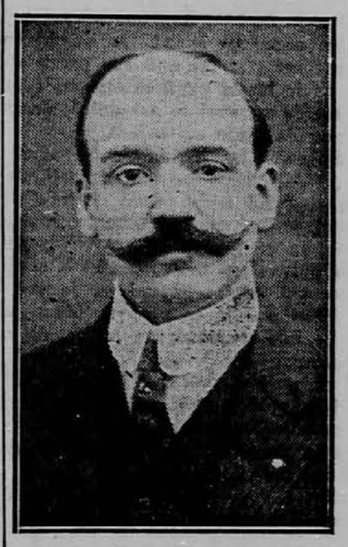

Mr. IVONKO JAKSEN,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda"

DAROVI.

Za nesrečno Zupanovo družino
v Grove City, Pa.

Silverton, Colo. Po $1: John Hiti, Frank Babič in Frank Otoničar.

Fort William, Ont., Canada. J. Železnik $1.

Rojaki, pomagajte revežu, ki je res potreben podpore!

Uredništvo.

Rad bi izvedel za naslov ANDREJA UNETIČ. Predlanskim je bil v Indiani, v Telestonu. Doma je pri Kostanjevici na Dolenjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi javi, ali naj se sam oglasi, imam mu nekaj važnega poročati. — Frank Pacek, Lobelia, W. Va., Box 13, Camp 2. (14-16—9)

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

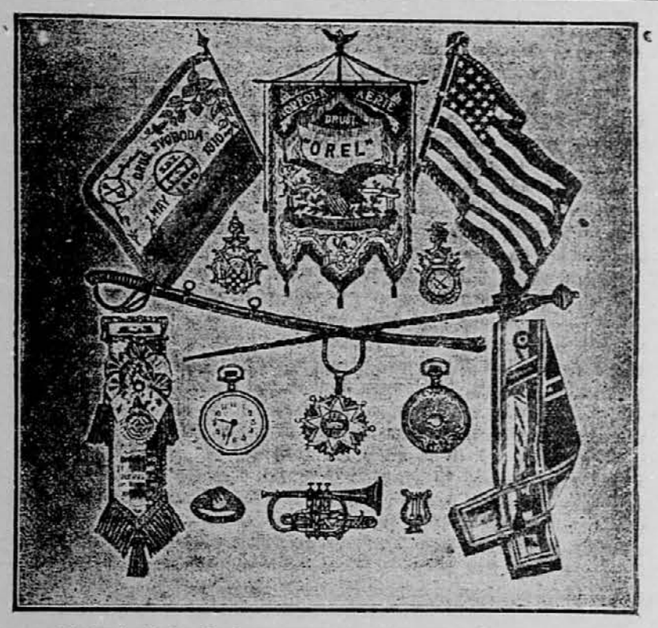

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije godbeni instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, prstan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene zacene vprašate. Upraša nje Vas stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328.

50,000 KNJIŽIC

POPOLNOMA ZASTONJ

Vsak moški bi moral takoj pisati po eden izvod naše zelo **zanimive knjižice.** Možje, ki se hočejo ženiti, možje, ki so bolni, slabi, nervozni, onemogli in izčrpani — možje, ki ne morejo delati niti uživati v polni meri, **kar jim življenje nudi, vsi ti možje bi morali** čitati to **koristno zdravniško knjižico.** Iz te knjižice je razvidno, kako moški uničujejo svoje zdravje in življenje, kako se nalezejo raznih bolezni, in kako se zopet lahko povrnejo k **zdravju, moči in kreposti v kratkem** času in z majhnimi stroški. **Ako torej želite biti možje med možmi — zdravi, močni in krepki** — v tej knjižici lahko najdete nasvete, ki vodijo do tega.

POT K ZDRAVJU, MOČI IN KREPOSTI.

Ali trpite

na **sifilisu ali zastrupljenju krvi, kapavici, živčni slabosti,** na **spolno-urinarnih** in drugih **nalezljivih boleznih, naduhi, neprebavnosti, zapeki** ali **konstipaciji, kataru, zlati žili, revmatizmu,** ali na **želodčnih, mehurnih** in **ledvičnih boleznih?**

Imate li bolečine v križu in v sklepih ali zgibih, glavobol, izgubo teka, kislino v želodcu, riganje, žolčno riganje, pogosto bljuvanje, umazan jezik, smrdečo sapo, črne kolobarje okrog oči, slabo spanje in grde sanje? Ali se hitro vznemirite, ustrašite, razburite, razjezite in padete v slabo voljo? Ali ste nervozni in utrujeni ob jutrih, plašni ali boječi v družbi, obupani in žalostni? Naša **brezplačna knjižica** vam pove vse, kar se tiče teh bolezni, v vašem materinem jeziku, da lahko vsakdo razume in se okoristi z **nasveti in** podatki, ki jih vsebuje.

Zaloga znanosti je, in vsebuje ravno tiste stvari, ki jih bi moral znati vsak moški — mlad in star, bogat in reven, oženjen in samski, bolan in zdrav. Zapomnite si, da je ta **knjižica popolnoma zastonj;** mi plačamo tudi poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena in vsledtega nihče ne ve, kaj je notri, kakor samo tisti, ki dobi. Zapišite vaše ime in naslov razločno na spodnji kupon, izrežite in pošljite nam.

POŠLJITE KUPON ZA KNJIŽICO ŠE DANES.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 700, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me Vaša ponudba glede **brezplačne zdravniške knjižice** in želim, da mi takoj pošljete en izvod

IME .....

ŠTEV. IN ULICA ALI BOX.....

MESTO .....DRŽAVA .....

Manon Lescaut
in
Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

Za Glas Naroda prevel: **G. P.**

30 (Konec)

Kljub veselju nad zmago, sem pričel takoj razmišljati o posledicah njegove smrti. Pričakovati nisem mogel niti milosti, niti odloga v izvršitvi kazni. Ker sem vedel, kako srčno ljubi governer svojega nečaka, sem bil prepričan, da me bo takoj doletela smrt, kakor hitro bo izvedel governer za ono nečaka. Čeprav je bila ta skro velika, — vendar ni bila največji vzrok mojega strahu. Misel na Manon, na nevarnost, v kateri se je nahajala in na usodo, ki je je pretila, — vse to je bilo, kar je polnilo mojega duha. Zavidal sem Synneleta za njegovo usodo! Nenadna smrt je bila, od katere sem pričakoval leka za svojo bolest.

A ravno ta misel mi je zopet vrnila trezni premislek. Kaj, ti hočeš umreti? — sem si rekel samemu sebi! — Umreti hočeš ter se iznebiti vseh bolesti? Ali je kaka bolest, katere bi se bolj bal kot pa izgube one, katere tako ljubiš? Da, prenesti hočem najkrutejše da pomagam svoji ljubici ter hočem umreti šele potem, ko ji ne morem več koristiti.

Vrnil sem se v mesto in svojo kočo, kjer sem našel Manon napol mrtvo vsled strahu in nemira. Moj prihod jo je takoj potolažil. Strašni dogodek ji ni mogel ostati tajen. Ko sem ji povedal, da sem ranjen in da je našel Synnelet smrt, je omedlela ter mi omahnila v naročje. V življenje pa se je vrnila šele po preteku četrt ure.

Pri vsem tem pa sem bil jaz sam bolj mrtev kot pa živ. Videl nisem nobenega sredstva, da bi skrbel za njeno in svojo varnost.

— Kaj naj počneva sedaj, Manon? — sem jo vprašal, ko si je zopet opomogla. Jaz moram zapustiti ta kraj. Ali hočeš ostati tukaj? — Da, ostani! Lahko boš še srečna, — jaz pa bom iskal smrti daleč od tu, med divjimi živalmi ali med divjaki.

Kljub svoji slabosti se je Manon hitro dvignila, me prijela za roko ter me potegnila proti vratom.

— Beživa skupaj! — je rekla. — Beživa in niti trenutka ne smeva zamuditi. Niso še našli trupla Synneleta. Če se obotavljava, ne bova imela časa zbežati.

— Pa, draga Manon, — sem ji rekel, — kam naj se obrneva? Ali veš za kak izhod? Ali ni boljše, da živiš tukaj brez mene in jaz ponudim governerju sam svojo glavo?

Te besede so ojačile v meni željo za beg. — Moral sem se udati. Ko sva se odstranila, sem si ohranil še toliko prisotnosti duha, da sem vzel s seboj nekaj močnega likerja in nekaj jedi. Služabniku sva rekla, da greva na običajni večerni sprehod ter se hitreje odstranila iz mesta kot sem pričakoval vspričo šibkosti Manon.

Dasiravno nisem imel niti najmanjšega pojma, v katero smer naj beživa in kje se nama nudi največ varnosti, sem vendar imel dva upanja Brez njih bi si gotovo rajše rajše izbral smrt kot pa živel v negotovosti glede usode Manon izza mojega desetmesečnega bivanja v Ameriki sem si pridobil dosti znanja glede dežele, da sem vedel, kako se mora nastopati napram divjakom Lahko se jim je prišlo v roke, nemda bi moral stem človekom brezpogojno zapasti smrti. Naučil sem se celo par besed njih jezika in poznal par njih običajev, katere sem imel priliko videti.

Moje drugo upanje so bili Angleži, ki so imeli v tem delu sveta ravnotako kolonijo kot Francozi. Strašila me je le oddaljenost. Da dospeva do njih kolonij, bi morala hoditi več dni skozi nerodovitno pustinjo ter prekoračiti visoke in strme gore, kar je naporno celo za močnega odraslega človeka. Kljub temu pa sem upal, da bom našel pomoči v teh dveh virih. Divjaki naj bi nama služili kot vodniki, dočim naju naj bi sprejeli Angleži v svojo kolonijo.

Šva sva toliko časa naprej, dokler je bila Manon zmožna hoditi, to je nekako dve milji. Ona ni hotela namreč preje počivati. Vsa onemogla je morala končno priznati, da ne more več naprej. Nastopila je že noč. Ker nisva našla nobenega drevesa, ki bi nama nudil streho, sva se morala utaboriti sredi ravnine. Prva skrb Manon je bila, da je obnovila obvezo na moji rani,katero je sama pritrdila, predno sva nastopila beg. Zastonj sem jo skušal zavrniti. Do smrti bi jo bil razžalil, če bi ji odklonil, da najprvo meni zmanjša bolečine, predno bi mislila na samo sebe. Molče sem se udal v njeno voljo ter se pustil obvezati.

Ko pa je končala svoje delo ljubezni, — s kako silo sem ji izkazoval jaz svojo hvaležnost! Siekel sem skoro vso svojo obleko, razgrnil po tleh, da bi ne bila zemlja preveč trda zanjo. Morala je dopustiti, da sem uporabil vse, da napravim njen položaj manj neznosen. Z gorečimi poljubi, z gorko sapo svojih vzdihov, — tako sem grel njene ročice! Celo noč sem uporabil v to, da sem čul ob njeni strani ter prosil Boga, naj ji podari miren, pokojen sen. Moj Bog, kako zveste, kako odkritosrčne so bile moje želje in prošnje! In s kako veliko krutostjo si sklenil, da jih ne uslišiš!

Oprostite mi, če podam poročilo, ki me žalosti do smrti, prav na kratko, s par besedami. Povedal vam bom o nesreči, kot je slične še ni bilo na svetu, — — — in ostanek svojega življenja bom uporabil v to, da jo objokujem. Dasiravno pa neprestano živi v mojem spominu, mi vendar trepeta srce, kadar jo hočem opisati.

Del noči sva na ta način mirno preživela. Ona je spala, jaz sem jo pa stražil. To se pravi, mislil sem, da moja draga Manon spi in komaj sem si upal dihati iz strahu, da ne motim njenega spanja. Ko sem pa jo na vse zgodaj zjutraj prijel za roki, sem čutil, da sta neobičajno mrzli in da se treseta.

Poln skrbi sem ju položil na svoje prsi, da ju ogrejem na svojem zvestem srcu

Manon je čutila to gibanje. Skušala je prijeti moji roki ter mi rekla s slabotnim, votlim glasom, da misli, da je prišla njena zadnja ura —

Sprva sem smatral te njene besede le za navadni izraz nesreče ter ji odgovoril z nežnimi, tolažečimi besedami ljubezni. Iz njenih številnih vzdihov, iz vprašanj, na katera ni odgovorila, iz pritiska njenih rok pa sem končno spoznal, da se bliža konec njenega trpljenja.

Ne zahtevajte od mene natančnega popisa čustev, niti ponovitve njenih zadnjih besed.... Izgubil sem Manon. — — — Dala mi je do zadnjega trenutka ugasnjenja nežne dokaze svoje ljubezni. To je vse, kar vam morem sporočiti o tem strašnem dogodku. —

Moja duša pa ni sledila njeni. Najbrž je sodilo nebo, da nisem še dosti kaznovan ter me obsodilo, da še nadalje nosim breme tega pustega, neznosnega življenja. Prostovoljno sem se odpovedal vsaki misli, da bi bil še kedaj srečen na svetu.

Dalj kot štiriindvajset ur sem ležal ob njenem truplu, pritiskal svoje ustni na njene ter močil ročice s solzami. Nameraval sem umreti v tem položaju. V jutru prihodnjega dne pa sem prišel do spoznanja, da bi bilo njeno telo po moji smrti izpostavljeno onečaščenju, da bi postalo plen divjih živali.

Raditega sem sklenil, da jo pokopljem ter pričakujem smrti na njenem grobu. Lakota in bolest sta me privedla tako blizu smrti, da nisem imel več moči vzdržati se pokonci. Zateči sem se moral k žgani pijači, ki me je toliko okrepila, da sem mogel izvesti žalostni posel.

Na mestu, na katerem sem se nahajal, mi ni bilo lahko izkopati jamo. Tla so bila kamenita in zlomil se mi je meč, ko sem se ga poslužil. Vsled tega sem moral kopati z rokama. Izkopal sem veliko jamo ter položil vanjo svoj ideal, potem ko sem ga skrbno zavil v svojo obleko, da bi ga zavaroval pred peskom. To sem pa storil šele potem, ko sem ga pač tisočkrat strastno poljubil. Nato sem sedel poleg nje ter dolgo, dolgo zrl vanjo, ne da bi mogel odločiti, da zakrijem jamo.

Končno, ko so moje moči zopet ponehavale ter sem se moral bati, da popolnoma ne odpovedo, sem zakopal najlepšo in najbolj dražestno, kar jih je kedaj nosila zemlja, v njeno mrzlo in temno telo. —

Nato sem legel na grob, zaprl oči v mislih, da jih nikdar več ne odprem, poklical pomoč Boga ter mirno čakal svoje smrti.

Komaj boste verjeli, da se celi ta čas ni pokazala niti ena solza v mojih očeh, da se ni izvil iz prsi niti en vzdih. Čutil sem se popolnoma uničenega in ta pobitost in trdni sklep, da umrem, nista pripustila nobenega izraza bolesti ali obupa. Nisem še dolgo ležal v tem stanju, ko sem izgubil tudi zadnji ostanek zavesti in občutka.

Po vsem tem, kar ste že slišali, je konec moje povesti tako brezpomemben, da ga je komaj vredno poslušati.

* * *

Ko so prevedli truplo Synneleta v mesto ter natančno preiskali rano, so ugotovili, da je ne le živ, temveč da tudi ni imel nobene nevarnejše rane. Svojemu stricu je sporočil, kaj se je dogodilo med nama in v svoji plemenitosti je šel tako daleč, da je javno pohvalil moje vedenje.

Iskali so me in ker niso našli niti mene, niti Manon, so vedeli, da sva pobegnila. Bilo pa je že prepozno, da bi naju zasledovali, a drugi in prihodnji dan so bili neprestano za mojim sledom.

Našli so me brez vsakega znamenja življenja na grobu Manon. Oni, ki so me videli nagega in krvavečega iz velike rane, niso niti trenutek dvomili, da se naju je oropalo. Ponesli so me v mesto in gibanje me je spravilo nazaj v življenje. Moj vzdih, ko sem odprl oči ter se našel zopet med živimi, jim je pokazal, da me je še mogoče rešiti. Njih tozadevni poskusi so imeli le predober uspeh.

Zaprli so me v strogo ječo in uvedli proti meni proces Ker pa je ostala Manon izgubljena, so me obdolžili, da sem jo v napadu jeze in ljubosumnosti spravil s pota.

Dasiravno je bil Synnelet vsled moje povesti globoko ginjen, je bil vendar toliko plemenit, da se je potegnil zame in prosil za mojo prostost, katero sem v resnici dobil.

Bil sem tako slab, da so me morali v postelji ponesti iz ječe, v kateri sem preživel tri mesece. Moje sovraštvo do življenja se ni omililo. Neprestano sem klical smrt ter trdovratno zavračal zdravila. Nebo, ki me je tako strašno kaznovalo, pa je hotelo, da postane nesreča in kazen, ki sta me doletela — moja rešitev.

Ko je našla moja duša zopet nekaj počitka, je tudi moje okrevanje hitrejše napredovalo. Popolnoma sem se pomiril ter opravljal svojo službo, dokler bi ne dospela iz Francije kaka ladija. — Sklenil sem namreč vrniti se v domovino ter z nadaljnim uzornim življenjem popraviti napake, katere sem preje zagrešil. Synnelet pa je poskrbel za to, da se je prevedlo truplo moje oboževane Manon na posvečen prostor.

Kakih šest tednov po ozdravljenju sem se sprehajal ob obali, ko sem naenkrat zapazil ladijo, ki se je bližala. Opazoval sem izkreanje ter sem bil nad vse presenečen, ko sem zapazil med množico, ki je hitela proti mestu, tudi prijatelja Tiberge-a. Zvesti človek me je spoznal že od daleč, dasiravno sta bolezen in jad zelo izpremenila mojo zunanjost.

Sporočil mi je, da je bil edini namen njegovega potovanja želja, videti mene ter me napotiti, da se vrnem v Francijo. Kakor hitro je dobil moje pismo, katero sem mu bil pisal iz Havra, je prihitel osebno tja, da prinese zaželjeno pomoč. Poročilo o mojem potovanju ga je napolnilo z veliko žalostjo ter je izjavil, da bi takoj odpotoval za menoj, če bi bila pripravljena kaka jadernica na odhod. Od takrat naprej pa je več mesecev v različnih pristaniščih iskal prilike za potovanje ter jo končno našel v San Malo, kjer je bila pripravljena ladija, da odjadra na Martinique. On je šel na krov, ker je upal, da bo dobil na Martinique priliko prepeljati se v New Orleans. Njegovo ladijo pa so na odprtem morju zajeli španski morski roparji ter jo prevedli k nekemu majhnemu otoku, odkoder se mu je posrečilo uiti. Po številnih nadaljnih naporih se mu je končno vendar posrečilo najti to ladijo, s katero je sedaj prišel.

Tako zvestemu in plemenitemu prijatelju nisem mogel biti dostidosti hvaležen. Povedel sem ga v stanovanje ter ga imenoval gospodarjem nad seboj in vsem svojim imetjem. Seveda sem mu pojasnil vse svoje doživljaje od onega časa, ko sem zapustil Francijo ter mu tudi napravil nepričakovano veselje z izjavo, da je pričela setev čednosti, katero je nekoč zasadil v moje srce, prinašati sadove, katerih bo gotovo vesel. Zagotovil mi je, da ga je ta vesela novica bogato odškodovala za vse žrtve, katere mi je kedaj doprinesel.

Dva meseca sva skupno preživela v New Orleans ter pričakala ladije iz Francije. Šla sva na krov ter se po srečni vožnji pred štirinajstimi dnevi izkrcala v Havre.

Dospevši tja, sem pisal svoji družini. Starejši brat mi je nato sporočil tužno vest o smrti mojega očeta, katero je moje vedenje najbrž pospešilo.

Ker je bil veter ugoden za nadaljno potovanje v Calais, sem se takoj ukreal, da obiščem v okolici tega mesta nekega sorodnika, v kojega hiši me pričakuje moj brat....

— Konec. —

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Zadnja novost.

Vsakevrste žganje, brinjevec, slivovec, tropinovec itd., kakor tudi razne likerje, naredi lahko vsak brez vsake priprave, brez kuhanja z mojimi izvlečki. Pošiljam 6 steklenic za $1.00 in iz vsake steklenice si lahko naredite en celi kvart bolj zdrave, čistejše, boljše in več kot polovico cenejše pijače, kot jo pa sedaj kupujete pri salonerjih

F. P. Barton piše:

"Naznanim vam, da sem prejel od vas izvlečke za delati pijačo. Lepo se vam zahvalim in vam potrjujem, da je res tako blago kakor ste vi pisali. Pošljite še itd."

Takih in enakih pisem, dobim vsaki dan, kar je jasno, da je blago v resnici hvale vredno.

Pišite na:

Z. JAKSHE

Box 366 North Diamond Station, PITTSBURGH, PA.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Utah, Colorado in New Mexico sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 80 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 6. do 10. uri.

POZOR BOJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov;

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika;

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devět raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c, ali pa 15c, v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas; Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav,

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda; zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $15.75 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.